

Popiežius

Benediktas XVI ŽINIA 2011 M. PASAULINĖS LIGONIŲ DIENOS PROGA	2
---	---

Bažnyčia Lietuvoje

Dievo Gailestingumo metai pradėti Gailestingojo Jėzaus paveikslo kelione	3
Paminėtas tragiškų Sausio 13-osios įvykių dvidešimtmetis	9
Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas	10
Kauno arkivyskupijos kunigų konferencija	12
Kunigų diena Kaišiadoryse	12
Mirė arkivyskupas Jonas Bulaitis (1933–2010)	13

Homilijos

PADRĄŠINIMAS SILPNIESIEMS 4 eilinis sekmadienis (A)	15
TIKROJI ŠVIESA 5 eilinis sekmadienis (A)	16
TIKRASIS TEISUMAS 6 eilinis sekmadienis (A)	17
ŠVENTUMO KELIAS 7 eilinis sekmadienis (A)	18

Bažnyčios dokumentai

Popiežius Benediktas XVI Posinodinis apaštališkasis paraginimas VERBUM DOMINI <i>vyskupams, kunigams, pašvętiesiems asmenims ir pasauliečiams apie Dievo žodį Bažnyčios gyvenime ir misijoje</i> (Tęsinys)	19
--	----

Bažnyčia pasaulyje

Krikščionių vienybės keliai	24
Komentuoti lytinių piktnaudžiavimų tyrimai Airijoje	24

Benediktas XVI

Žinia 2011 m. Pasaulinės ligonių dienos proga

„Jūs esate pagydyti jo žaizdomis“ (1 Pt 2, 24)

Brangūs broliai ir seserys!

Lurdo Švč. Mergelės Marijos minėjimo dieną, švenčiamą vasario 11-ąją, Bažnyčia kasmet siūlo minėti Pasaulinę ligonių dieną. Dievo tarnui Jonui Pauliui II panorėjus, tai tapo tinkama proga apmąstyti kančios slėpinį ir pirmiausia mūsų bendruomenės ir pilietinę visuomenę padaryti jautresnes sergantiems broliams ir seserims. Jei kiekvienas žmogus yra mūsų brolis, juo labiau mūsų dėmesio centre turi atsидurti silpnasis, kenčiantysis ir tas, kuriam reikia slaugos, idant nė vienas nesijaustų užmirštas ar nustumtas į paribį, nes „žmogiškumo matą esmingai lemia jo santykis su kančia ir kenčiančiuoju. Tai galioja ir individui, ir visuomenei. Visuomenė, negalinti priimti kenčiančiųjų ir padėti jiems dalydamasi užuojauta, yra žiauri ir nežmoniška visuomenė“ (Enciklika *Spe salvi*, 38). Iniciatyvos ir renginiai paskirose vyskupijose šios Pasaulinės dienos proga tepaskatina vis veiksmingiau rūpintis kenčiančiaisiais turint prieš akis iškilmingą šventimą, 2013 m. vyksiantį Vokietijoje, Marijos šventovėje Altetinge.

1. Mano širdyje vis dar gyva ta akimirka, kai per pastoracinį apsilankymą Turine galėjau pamąstyti ir melstis akivaizdoje Šventosios drobulės, to kenčiančio veido, kviečiančio mus apmąstyti Tą, kuris prisiėmė visų vietovių ir laikų žmonių kančias, taip pat mūsų kančias, sunkumus, nuodėmes. Kiek daug tikinčiųjų istorijos tėkmėje stovėjo priešais šią drobulę, į kurią kadaise buvo įsuktas nukryžiuoto žmogaus kūnas ir kuri visiškai atitinka tai, kas evangelijose pranešama apie Jėzaus kančią ir mirtį! Ją kontemplanuoti reiškia kviesti apmąstyti šv. Petro žodžius: „Jūs esate pagydyti jo žaizdomis“ (1 Pt 2, 24). Dievo Sūnus kentėjo, numirė, bet prisikėlė ir kaip tik todėl tos žaizdos tampa mūsų atpirkimo, atleidimo mums ir mūsų susitaikinimo su Tėvu ženklais ir lygia greta mokinių ir mūsų tikėjimo matu: kaskart, kai Viešpats kalba apie savo kančią ir mirtį, mokiniai to nesupranta, atmeta, tam priešinasi. Jiems, kaip ir mums, kančia visada lieka sunkiai priimamu ir pakečiamu slėpiniu. Abu mokiniai iš Emauso keliauja liūdnai dėl to, kas tomis dienomis nutiko Jeruzalėje, ir, tik Prisikėlusiajam kartu su jais paėjęjus, jie atsiveria naujam žvilgsniui (plg. *Lk* 24, 13–31). Ir apaštalui Tomui sunku patikėti atperkamosios kančios keliu: „Jeigu aš nepamatysiu jo rankose vinių dūrio ir neišiesiu piršto

į vinių vietą, ir jeigu ranka nepaliesiu jo šono – netikėsiu“ (*Jn* 20, 25). Tačiau priešais Kristų, rodantį savo žaizdas, jo atsakymas virsta jaudinančiu tikėjimo liudijimu: „Mano Viešpats ir mano Dievas!“ (*Jn* 20, 28). Tai, kas iš pradžių kaip Jėzaus tariamo žlugimo ženklas atrodė neįveikiama kliūtis, susitikus su Prisikėlusiuoju virsta pergalingos meilės įrodymu: „Tik tas Dievas, kuris myli iki galo ir kuris prisiima mūsų žaizdas ir mūsų skausmą, ypač nekaltą kentėjimą, yra vertas tikėjimo“ (Žinia *Urbi et orbi*, 2007 m. Velykos).

2. Brangūs ligoniai ir kenčiantieji, kaip tik per Kristaus žaizdas galime kupini vilties žvelgti į visą žmoniją kamuojantį blogį. Prisikeldamas Viešpats kančios ir blogio iš pasaulio nepašalina, tačiau pakirto to šaknis. Didžiuolei blogio galybei jis priešpriešino savo meilės visagalybę. Jis mums parodė, kad kelias į taiką ir džiaugsmą yra meilė. „Kaip aš jus mylėjau, kad ir jūs taip mylėtumėte vienas kitą“ (*Jn* 13, 34). Kristus, mirties nugalėtojas, gyvena tarp mūsų. Kartu su šv. Tomu tardami: „Mano Viešpats ir mano Dievas!“, savo Mokytoju sekame pasirengimu atiduoti gyvybę už savo brolius (plg. *1 Jn* 3, 16), tapdami skausmo nebijančio džiaugsmo šaukliais – prisikėlimo džiaugsmo šaukliais.

Šv. Bernardas tvirtina: „Dievas negali kentėti, bet jis gali kentėti drauge.“ Dievas, įsameninta Tiesa ir Meilė, panoro kentėti už mus ir su mumis, tapo žmogumi, kad galėtų *kentėti drauge* su žmogumi, visiškai realiai kūnu ir krauju. Nuo tada į visą žmogiškąją kančią įžengė su mumis kenčiantysis ir kančią drauge nešantysis; nuo tada kiekvienoje kančioje glūdi *con-solatio*, drauge kenčiančios Dievo meilės paguoda, ir todėl yra patekėjusi vilties žvaigždė (plg. *Spe salvi*, 39).

Jums, brangūs broliai ir seserys, šią žinią kartoju tam, kad savo kančia, gyvenimu ir tikėjimu būtumėte jos liudytojai.

3. Žvelgdamas į susitikimą Madride rugpjūtį 2011 m. Pasaulinės jaunimo dienos proga, norėčiau keletą ypatingų minčių skirti jaunuoliams, pirmiausia tiems, kurie serga. Jėzaus kančia, kryžius neretai baugina, nes atrodo neįgalia gyvenimą. Iš tiesų yra priešingai! Kryžius yra Dievo „taip“ žmogui, aukščiausia jo meilės išraiška ir versmė, iš kurios trykšta amžinasis gyvenimas. Tik Jėzus gali išlaisvinti pasaulį iš blogio ir leisti augti mūsų visų trokštamai teisingumo, taikos ir meilės Karalystei (plg. Žinia 2011 m. Pasaulinės jaunimo dienos proga, 3). Brangūs jaunuoliai, išmokite „pamatyti“ Jėzų, „susitikti“ su Jėzumi Eucharistijoje, kur jis tikrai yra čia ir dabar, kad taptų mums kelionės maistu, taip pat atpažinkite Jėzų ir tarnaukite jam, esančiam vargšuose, ligoniuose, sunkumų kamuojamuose ir pagalbos prašančiuose broliuose (plg. ten pat,

4). Visus jaunuolius, sergančius ir sveikus, iš naujo raginu statyti meilės ir solidarumo tiltus, kad niekas nesijaustų vienišas, bet visi jaustųsi arti Dievo ir didelės jo vaikų šeimos nariais (plg. Bendroji audiencija, 2006 11 15).

4. Kontempliuojant Jėzaus žaizdas, mūsų žvilgsnis nukrypsta į jo Švenčiausiąją Širdį, kurioje aukščiausiu laipsniu pasirodo Dievo meilė. Švenčiausioji Širdis yra nukryžiuotas Kristus, iš kurio ietimi perdurto šono išteko kraujo ir vandens (plg. *Jn* 19, 34), Bažnyčios sakramentų simboliai, kad visi, atvertos Širdies kvietimą išgirdę, su džiaugsmu galėtų nuolat semtis malonių iš to išganymo šaltinio (plg. Romos mišiolas, Švenčiausiosios Jėzaus Širdies išskilmės dėkojimo giesmė). Ypač jūs, mieli ligoniai, pajuskite šios meilės sklidingos Širdies artumą ir kupini tikėjimo bei džiaugsmo semkite iš to šaltinio melddamiesi: „Vandenie iš Kristaus šono, nuplauk mane! Kristaus kančia, pastiprink mane! O gerasis Jėzau, išklausyk mane! Savo žaizdose paslėpk mane!“ (Šv. Ignaco Lojolos malda).

5. Baigdamas savo žinią artimiausios Pasaulinės ligonių dienos proga, norėčiau išreikšti savo meilę visiems ir kiekvienam, dalydamasis su jumis kančiomis ir viltimis, kurias kasdien išgyvenate vienybėje su nukryžiuotu ir prisikėlusiu Kristumi, kad jis dovanotų jūsų širdžiai ramybę ir ją pagydytų. Šalia jūsų tebudi Mergelė Marija, kurios pasitikėdami šaukiames kaip Ligonių Sveikatos ir Kenčiančiųjų Guodėjos. Kryžiaus papėdėje išsipildė Si-

meono pranašystė: jos motinišką širdį pervėrė kalavijas (plg. *Lk* 2, 35). Skausmo, kuriuo dalyvauja savo Sūnaus skausme, bedugnėje Marija įgalinama priimti naują misiją – tapti Kristaus Motina jo nariuose. Kryžiaus valandą Jėzus rodo į kiekvieną iš savo mokinių ir jai pasako: „Štai tavo sūnus“ (plg. *Jn* 19, 26–27). Motiniška atjauta Sūnui tampa motiniška atjauta kiekvienam iš mūsų kasdieniame gyvenime (plg. Pamokslas Lurde, 2008 09 15).

Brangūs broliai ir seserys, šią Pasaulinę ligonių dieną raginu ir valdžios institucijas vis daugiau dėmesio skirti sveikatos apsaugos struktūroms, padedančioms ir palaikančioms kenčiančiuosius, pirmiausia neturtingiausius ir labiausiai stokojančius, ir, mintimis atsigręždamas į visas vyskupijas, nuoširdžiai sveikinu vyskupus, kunigus, pašvęstuosius asmenis ir seminaristus, sveikatos apsaugos darbuotojus, savanorius ir visus, kurie su meile atsideda gydyti ir lengvinti kiekvieno sergančio brolio ir kiekvienos sergančios sesers žaizdas ligoninėse, slaugos namuose, šeimose: mokėkite ligonio veide visada įžvelgti veidų Veidą, Kristaus veidą.

Patikindamas, jog tikrai visus prisiminsiu savo maldose, kiekvienam teikiu ypatingą apaštališkąjį palaiminimą.

*Vatikanas, 2010 m. lapkričio 21 d.,
Kristaus Karaliaus sekmadienis*

BENEDICTUS PP. XVI

Dievo Gailestingumo metai pradėti Gailestingojo Jėzaus paveikslo kelione

Vilnius

Sausio 15 d., šeštadienį, Vilniaus arkikatedroje bazilikoje pradėti švęsti Gailestingumo metai. Eucharistijai vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, koncelebravo Vilniaus arkivyskupo augziliaras vyskupas Arūnas Poniškaitis, Vilniaus arkivyskupijos vyskupas emeritas Juozas Tunaitis ir kunigai, kurie ruošėsi Gailestingojo Jėzaus paveikslo kopijas drauge su jaunimo grupelėmis vežti į Lietuvos vyskupijų katedras. Sekmadienį, lydimos Vilniaus dekanato kunigų ir įvairių parapijų jaunimo grupelių, jos iškeliavo į Lietuvos vyskupijų katedras. Paveikslo kopija įteikta ir užsienio lietuvių sielovados vadovui prel. Edžiui Putrimui. Pradėjusi savo kelionę Airijoje ir Anglijoje, vėliau ji keliaus į Kanadą, JAV ir kitas šalis.

Sakydamas pamokslą per šv. Mišias, kardinolas A. J. Bačkis pabrėžė: „Kristus ir šiandien kartoja pasauliui: *Atėjau ne teisųjų šaukti, o nusidėjėlių, atėjau ne pasmerkti pasaulio, bet jį išgelbėti*. Manau, kad žmonės vis primiršta šią tiesą. Mes pamirštame, kaip myli Dievas, atsiuntęs savo vienatinį Sūnų ir Jį už mus paaukojęs! Nepaisant mūsų neįtikimybės, Dievas ištikimas savo meile ir kartais nori ženklais tai priminti pasauliui. Taip galėčiau paaiškinti tai, kad čia, Vilniuje, vienuolyno kambarėlyje, 1934 m. Jėzus pasirodė šventajai seselei Faustinei, primindamas apie Dievo gailestingumą. Jis prašė, kad ta žinia būtų skelbiama, kad žmonės kreiptųsi į gailestingąjį Dievą, kad Jį priimtų, kad darytų gailestingumo darbus. Jėzus prašė, kad būtų nutapytas ir Jo paveikslas – kaip ženklas, kaip indas, kuriuo galėtume semtis malonių. Šis paveikslas, kuris 1935 m. per Atvelykį pirmą kartą tikinčiųjų gerbimui buvo išstatytas Aušros Vartuose prie Gailestingumo Motinos, o dabar saugomas, lankomas ir gerbiamas Dievo Gailestingumo šventovėje, yra tikra malonė Vilniaus miestui, Lietuvai ir visam pasauliui.

<...> Tačiau neužtenka vien pasimelsti prie Gailestingojo Jėzaus paveikslo, vien tik kartoti: *Jėzau, pasitikiu Tavimi*. Kai priimi Dievo meilės žinią, reikia žengti kitą žingsnį – atsiversti ir įtikėti Evangelija. Atsiversti – vadinasi, priimti Dievo gailestingumą. Šiais metais Lietuvos vyskupai visus kviečia atsigręžti į Dievą, priimti Jį į savo gyvenimą, prašyti atleidimo už nuodėmes, atleidimo, kurį Jis pelnė savo kančiomis ir mirtimi ant kryžiaus. Žinoma, šiandien nemandinga kalbėti apie nuodėmę, bet nepaisyti nuodėmės – tai didžiausia grėsmė šių dienų pasauliui. Nuodėmė it vėžys įsiskverbia į asmens, šeimos, visuomenės gyvenimą, ardydama jį iš vidaus. Kristus mus kviečia atpažinti ir išpažinti savo nuodėmes bei jų atsižadėti, idant iš naujo pasirinktume laisvą, dorą, garbingą Dievo vaikų gyvenimą. Atsivertę, priėmę gailestingojo Dievo atleidimą, negalime pamiršti ir kitos pareigos – būti gailestingiems. *Būkite gailestingi, kaip jūsų Tėvas yra gailestingas!* – primena mums Jėzus. Būti gailestingam mintimis, žodžiais, darbais – tai irgi gailestingumo žinia. Koks gražus būtų pasaulis, jei parodytume daugiau gailestingumo savo šeimoje, mokykloje, darbo vietoje – visur, kur tik esame. Būti gailestingam – tai mokėti užjausti kitą žmogų, mokėti jį suprasti, mokėti priimti tokį, koks yra, jį gerbti ir mylėti. Prašykime Dievą malonės, kad per šiuos metus, skirtus Dievo gailestingumui, tikrai šitaip gyventume. Kviečiu nuoširdžiai melstis, kad visi žmonės, visas pasaulis pažintų Dievo gailestingumą, ir dėkoju visiems, prisidedantiems prie šios tikrai kilnios misijos. <...> Manau, kad iš dangaus mus laimina ir Dievo tarnas Jonas Paulius II, ypač skleidęs pasauliui žinią apie Dievo gailestingumą. Jis ne tik parašė nuostabią encikliką *Dives in misericordia* apie Dievo gailestingumą, bet per visą savo pontifikatą nuolat pabrėždavo, kad gailestingumas reikalingas pasauliui kaip paskutinė užtvvara blogiui. Džiaugiamės, kad per šį Atvelykį, Dievo Gailestingumo iškilme, Jonas Paulius II bus paskelbtas palaimintuoju. Vienydamiesi su Romoje susirinkusių piligrimų malda, dėkosime Dievui, kad jo perduota žinia sparčiai plinta.“

Po Komunijos maldos prie altoriaus jaunimo maldos grupelių nariai atnešė Gailestingojo Jėzaus paveikslo kopijas, kurias kardinolas pašventino meldamas, kad kiekvienas, kuris prieš šiuos paveikslius garbins ir šlovins Jėzų Kristų, siektų šventumo, sulauktų Viešpaties gailestingumo malonių bei reikalingiausių dovanų šiame gyvenime ir amžinosios garbės danguje.

Šiauliai

Sausio 9 d., sekmadienį, Šiaulių katedros šventoriuje iškilmingai pasitiktas Gailestingojo Jėzaus paveikslas. 11 val. klebonas Remigijus Čekavičius į šv. Mišias susirinkusiems tikintiesiems perskaitė Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio pasirašytą dekretą *Dėl 2011-ųjų paskelbimo Dievo Gailestingumo metais* ir pakvietė iškilmingai sutikti Gailestingojo Jėzaus paveikslą. Pagal šv. Faustinos Kovalskos pasakojimą nutapyto paveikslo kopiją iš Vilniaus arkivyskupijos atvežė Vilniaus arkikatedros vikaras kun. Saulius Bužauskas. Tikintieji iškilminga procesija, vadovaujami Šiaulių ganytojo, paveikslo išėjo pasitikti prie katedros vartų. Įteikdamas paveikslą, kunigas linkėjo, kad šie metai Šiaulių vyskupijoje būtų kupini gailestingumo. Įneštas į katedrą paveikslas pastatytas šalia altoriaus, kun. Saulius Bužauskas trumpai pristatė paveikslo nutapymo istoriją, paaiškino simboliką. Šv. Mišios pradėtos Dievo gailestingumo litanija, kuriai vadovavo iš Vilniaus paveikslą atlydėjęs jaunimas, kartu su Šiaulių katedros jaunimo chorą giedojęs ir šv. Mišių metu.

Šv. Mišias aukojo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, svečias iš Vilniaus ir Šiaulių katedros kunigai. Per pamokslą kun. S. Bužauskas Kristaus Krikšto iš-

Metropolitas Hilarionas – Lietuvos Seime

Sausio 11 d. Maskvos Patriarchato Išorinių Bažnyčios ryšių skyriaus pirmininkas metropolitas Hilarionas kartu su arkivyskupu Sigitu Tamkevičiumi susitiko su Lietuvos Respublikos Seimo pirmininke Irena Degutiene.

Uždaramame susitikime buvo aptarta sausio 10 d. įvykusi ekumeninė konferencija Kaune tema „Krikščionys iššūkių šeimai akivaizdoje“. Susitikime su LR Seimo pirmininke kalbėta apie šandienės šeimos instituto problemas Lietuvoje, Rusijoje, posovietinėse šalyse bei Europos Sąjungoje. Anot ortodoksų metropolito, skyrybų daugėjimas, gimstamumo mažėjimas, nepilnų šeimų gausėjimas liudija pažeistą šeimos sampratą. Susitikime plačiai aptartos šiandieninės Lietuvos demografinės problemos, prisiminti ir tragiški Sausio 13 d. įvykiai.

Seimo pirmininkė po susitikimo vykusioje spaudos konferencijoje džiaugėsi tokio pobūdžio ekumeniniu renginiu, surinkusiu katalikus, ortodoksus ir liuteronus. Sausio 10 d. konferencijos bei sausio 11 d. susitikimo su LR Seimo pirmininke tikslą gerai atspindėjo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius sakydamas: „Šiandien reikia, kad visos pozityvios jėgos, kurios yra Lietuvoje <...>, žiūrėtų viena kryptimi, kaip padėti Lietuvai, kad ji neišsivaikščiūtų ir nesunyktų.“

-vr-

Vilniuje – naujas ortodoksų arkivyskupas

Sausio 12 dieną į Vilnių atvyko ir pradėjo eiti pareigas gruodžio 24 d. paskirtas naujasis Maskvos Patriarchato Vilniaus ir Lietuvos arkivyskupas Inokentijus. Vilniaus soste jis pakeitė du dešimtmečius arkivyskupijai vadovavusį arkivyskupą Chrizostomą, kuris, pasitraukęs į emeritus, ketina ir toliau pasilikti gyventi Vilniuje bei tarnauti vietinei ortodoksų bendruomenei.

Paskirtąjį naują Vilniaus ir Lietuvos ortodoksų arkivyskupą praėjusių metų pabaigoje pasveikino Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. „Dabartiniai laikai krikščionims kelia vis naujų iššūkių, su kuriais susiduriant yra be galo svarbus krikščionių bendradarbiavimas, kad drauge pasipriešintume blogiui ir visuomet liktume ištikimi Kristaus mokymui. Tikimės Jūsų asmenyje visuomet rasti ištikimą sąjungininką kovoje už gėrį mums patikėtų tikinčiųjų sielose“, – rašė naujam ortodoksų arkivyskupui Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas.

-jm-

Šventimai

Sausio 15 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos koplyčioje vysk. Arūnas Poniškaitis diakonato šventimus suteikė šeštojo kurso klierikams **Mindaugui Grendai** (gim. 1984), **Arūnui Kalpakovui** (gim. 1975), **Mozei Mitkevičiui** (gim. 1979), **Stanislavui Valiukevič** (gim. 1985), **Edgarui Vegiui** (gim. 1985).

Suspendavimas Šiaulių vyskupijoje

Diakonas **Darius Valančius** Šiaulių vyskupo dekretu yra suspenduotas.

-Š-

Šeimų šventė Šiaulių vyskupijoje

Pirmoji šių metų šventė Šiaulių vyskupijoje buvo skirta šeimoms. Sausio 2-ąją įvairaus amžiaus tikintieji pripildė daugiau nei 5000 žmonių talpinančią Šiaulių areną. Sklandumu šventę organizavusiam Šeimos centrui padėjo rūpintis per 150 savanorių. Kasmet vykstanti Šiaulių vyskupo globojama šeimų šventė šiais metais pavadinta „Kristus – pasaulio stiprybė“.

Renginį katecheze pradėjo Šiaulių vyskupijos šeimos centro kapelionas kun. Rimantas Pranskaitis. Šv. Mišias aukojo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis,

kilmės siejo su dieviškuoju gailestingumu. „Dievas ne tik prisiėmė žmogiškąjį kūną, bet ir kartu su visais nusidėjėliais brido į vandenį krikštytis. Taip dangaus Tėvas per Sūnų žemiausiai pasilenkė prie žmogaus. Jėzus Kristus, kaip gailestingumo nešėjas, labiausiai gailestingumą atvėrė ant kryžiaus, tačiau ant jo nepasiliko. Jis visiems danguje rengia pokylį, tik mes ne visi esame jam pasirošę“, – kalbėjo Vilniaus arkikatedros vikaras. Dievo gailestingumas, anot svečio, pasireiškia tuo, kad Jis mūsų nepalieka nuodėmingume, bet ateina pasigailėti. Gailestingumas nėra Dievo silpnumas nei nuolaidžiavimas. Tai šansas, suteikiamas paklydusiam žmogui. Jį galime priimti tik pripažindami klaidas. Taip gailestingumo priėmimas tampa žmogaus atsivertimu. Dievas per šv. Faustinos paveikslą, anot kun. Sauliaus, perduoda žinią: atpažinti Dievo gailestingumą, jį priimti ir švęsti. „Gailestingumas yra mūsų laikų ženklas. Per parapijas keliausiantis paveikslas bus ženklas, kad Dievas nori atleisti visiems. Praktikuokite melstis ne tik už save, bet ir už šeimos narius, netikinčius. Išdrįskite ištarti ir dažnai kartoti tuos žodžius, kuriuos Dievas padiktavo Faustina ir kurie užrašyti paveikslo apačioje: *Jėzau, pasitikiu tavimi*, – kvietė kunigas Saulius. Jo paraginti, minėtus žodžius pakartojo visi katedroje susirinkę tikintieji.

Šv. Mišių auka baigta Dievo gailestingumo vainikėliu. Dėkodamas svečiams Šiaulių vyskupas paragino tikinčiuosius burtis į grupelę, kuri rinktųsi katedroje trečią valandą kalbėti Dievo gailestingumo vainikėlio bei litanijos. Gailestingą Jėzaus paveikslą katedroje bus dvi savaites. Vėliau pradės kecionę po Šiaulių vyskupijos parapijas.

Kaunas

Sausio 16 d., sekmadienį, prieš 12 val. šv. Mišias Kauno arkikatedroje bazilikoje kurijos kancleris mons. Adolfas Grušas gausiai susirinkusiems pamaldų dalyviams perskaitė arkivyskupo metropolito Sigitos Tamkevičiaus dekretą, skelbiantį 2011-uosius Dievo Gailestingumo metais arkivyskupijoje. „Pats Viešpats, būdamas anapus žmogaus laiko bei istorijos ir numatydamas baisaus blogio prasiveržimą, per kuklią vienuolę seserį Faustina XX a. pirmojoje pusėje pasiuntė pasauliui ir šiandien galiojančią žinią: *Pasitikėkite manimi, nes aš esu gailestingas Viešpats. Pasikliaukite mano gailestingumu*“, – rašoma dekrete. Arkivyskupijos bendruomenė pakviesta dalyvauti jubiliejinių metų renginiuose, priimti Dievo gailestingumo žinią, ją liudyti ir skelbti, kad ji paliestų visus tikinčiuosius bei kitus geros valios žmones.

Prieš šv. Mišias Kauno arkikatedroje bazilikoje, kurios fasadas šių neeilinių metų proga papuoštas didžiuliu Dievo gailestingumo žinią skelbiančiu plakatu, iškilmingai sutikta Gailestingą Jėzaus paveikslo kopija. Ją į Kauną atlydėjo Vilniaus arkivyskupijos bendruomenės atstovai – Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius kun. Žydrūnas Vabuolas ir jaunimo grupė.

Jaunimo nešamą paveikslą prie arkikatedros durų pasitiko arkivyskupas S. Tamkevičius, vyskupas augziliaras J. Ivanauskas, kiti dvasininkai. Giedant Dievo gailestingumo litaniją paveikslas procesijoje buvo atneštas ir pastatytas prie didžiojo altoriaus. Šv. Mišias pradėdamas arkivyskupas pakvietė melsti Dievo gailestingumo kiekvienam asmeniškai, šeimoms, visiems Lietuvos žmonėms.

Svečias kun. Žydrūnas Vabuolas pasakė pamokslą, jo pradžioje pasidžiaugdamas, kad gali senojoje Kauno arkikatedroje dalytis Dievo gailestingumo žinia. Pats Jėzus šią Dievo meilės žinią Lietuvai ir visam pasauliui perdavė per šv. ses. Faustina Kovalską. Dievo Gailestingumo kultas, pasak pamokslininko,

Lietuvoje gyvavo jau prieš Antrąjį pasaulinį karą, o vėliau silpo. Iš naujo tiek pasaulyje, tiek Lietuvoje jis pasklido popiežiaus Jono Pauliaus II pontifikato metais. 1934 m. pagal ses. Faustinos vizijas tapyto (dail. E. Kazimirovskis) Jėzaus atvaizdo istorija sovietmečiu buvo gana dramatiška: iš pradžių jis buvo Aušros Vartų koplyčioje, vėliau, saugojant nuo sunaikinimo, slėptas įvairiose Vilniaus bažnyčiose, buvo išvežtas net į Baltarusiją, o prieš kelerius metus iš Šventosios Dvasios bažnyčios perkeltas į Dievo Gailestingumo šventovę. Tačiau, kaip pabrėžta pamoksle, maloningasis paveikslas tėra priemonė atrasti Dievo gailestingumo žinios esmę, labiau prie jos priartėti. Kun. Ž. Vabuolas atskleidė Dievo gailestingumą kaip vieną Dievo savybių. „Dievo gailestingumas yra didelis, be galo didis, kur kas didesnis už mūsų nuodėmes“, – skelbė pamokslininkas, primindamas apaštalą Paulių: „Dievo silpnybė galingesnė už žmones“ (1 Kor 1, 25) bei Evangelijos pagal Matą palyginimą apie beširdį skolininką (Mt 18, 23–35). Remiantis Naujuoju Testamentu Dievo gailestingumas apibūdintas ir kaip pirmesnis už Dievo teisingumą; be to, gailestingasis Dievas be galo kantrus – kantriai atleidžia ne tik dideles nuodėmes, bet ir kaskart žmogaus kartojamus mažus nusižengimus. Pamokslo pabaigoje palinkėta išlaikyti pamaldumą Dievo gailestingumui nuolat gyvą, besitęsiantį, o pasisėmus gailestingumo prie maloningojo paveikslo būti kitiems Dievo gailestingumo spinduliais.

Šv. Mišių pabaigoje buvo giedamas ir kalbamas Dievo gailestingumo vainikėlis. Gailestingą Jėzaus paveikslą kopija po kitas arkivyskupijos parapijas kelias visus Dievo Gailestingumo metus.

Po šv. Mišių pamaldų dalyviai buvo pakviesti į arkikatedros parapijos namus. Čia paveikslą atlydėjusi vilniečių jaunimo komanda – Nukryžiuotojo Jėzaus kongregacijos seserys, šios kongregacijos maldos grupės jaunimas ragino Dievo gailestingumo žinia gyventi šiais 2011 metais. „Bažnyčia nori, kad šiais metais mes gautume kuo daugiau malonių“, – sakė seserys, drauge su pulkeliu jaunimo pakviesdamos įsimąstyti į šv. ses. Faustinos dienoraščio mintis muzikinėje meditacijoje, drauge pagiedoti, padiskutuoti grupelėse. Jauni žmonės labai nuoširdžiai paliudijo, koks stebuklas buvęs jų atsivertimas, kuri jie susiejo vien su Dievo gailestingumu. Nuotaikingais pasidalijimais raginta keisti savo žvilgsnį į jaunus žmones, kad jie Bažnyčioje pasijustų kaip juos ir kiekvieną žmogų su meile priimančioje bendruomenėje. Pabrėžtos ses. Faustinos išvalgos, jog gailestingumą kitiems galime parodyti savo veiksmais, žodžiais, malda. Iš jaunųjų Dievo meilės misionierių lūpų nuskambėjo visiems svarbi Dievo gailestingumo žinia: į kiekvieną žmogų turime žvelgti gailestingumu Jėzaus žvilgsniu, pasitikėti Dievo gailestingumu.

Kaišiadorys

Atsiliepiant į Lietuvos vyskupų kvietimą 2011-aisiais gilintis į dieviškojo gailestingumo slėpinį, sausio 16 d. Kaišiadorių katedroje buvo iškilmingai sutiktas Gailestingą Jėzaus atvaizdas – garsiojo Gailestingą Jėzaus paveikslą kopija. Gailestingą Jėzaus paveikslas 1934 m. buvo dailininko Eugenijaus Kazimirovskio nutapytas Vilniuje, vadovaujantis ses. Faustinos Kovalskos regėjimais.

Rengiantis sutikti Gailestingą Jėzaus paveikslą, buvo atidarytos didžiosios katedros durys. Tai nebūtų joks įvykis, tačiau žiemos metu didžiosios durys būna visuomet ne tik uždarytos, bet ir susandarintos, kad neleistų šalčio. Paveikslo atvykimo proga buvo padaryta išimtis, ir durys buvo atvertos. Tai vaizdžiai parodė, kad Dievo gailestingumui ir Jo meilei atsiveria visos durys.

apaštališkasis nuncijus Baltijos kraštams arkivyskupas Luigi Bonazzi, Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila bei Šiaulių vyskupijos kunigai. Šv. Mišių metu giedojo Vilniaus arkikatedros bazilikos jaunimo choras, vadovaujamas Violetos Savickaitės-Paciūnienės, grojo vargonininkas maestro Bernardas Vasiliauskas. Duoną ir vyną prie altoriaus nešė šeši vaikus auginanti šeima iš Joniškio.

Pamokslą Šiaulių ganytojas skyrė Santuokos bei šeimos išaukštinimui. Meilę šeimoje vyskupas palygino su vandenynu. Vandenyne būna didesnių ir mažesnių bangų, tačiau jis lieka stovėti vietoje. Taip ir šeimos gyvenimas negali būti sąlygojamas jausmų, nes nuo jos stabilumo priklauso visų šeimos narių gerovė. „Kai šeimos laivelis sudūžta nuodėmių audrose, labiausiai nukenčia vaikai. Šiandien reikia degančių šeimų, kurios nebijotų pakviesti į gyvenimą vaikučių ir aukotųsi dėl jų laimės“, – sakė Šiaulių ganytojas primindamas, kad vienas šventės tikslų – sutvirtinti šeimos gyvenimo pagrindą. Po pamokslo sutuoktiniai buvo paprašyti atsistoti ir atnaujinti prie altoriaus duotą priesaiką. Ne vienas po renginio sakė, jog santuokos priesaikos atnaujinimas buvo labiausiai jaudinanti šventės dalis.

Apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Luigi Bonazzi dalyvavo ir prieš metus vykusioje jubiliejinėje šeimų šventėje, tad šį kartą, perdavęs popiežiaus Benedikto XVI sveikinimą bei palaiminimą, priminė, kaip praeitais metais kvietė pasistengti, kad sužerėtų šeimos vertė ir grožis, praktikuojant keturis svarbiausius dialogus: dialogą su Dievu, dialogą tarp sutuoktinių, dialogą su vaikais ir galiausiai visos šeimos dialogą su visais. Šios šventės metu arkivyskupas kalbėjo apie dialogą su Dievu ir dialogą šeimoje, žvelgdamas į visų šeimų pavyzdį – Nazareto šeimą.

„Anksčiau ar vėliau mus aplanko koks nors sunkumas, – kalbėjo nuncijus, užduodamas retorinį klausimą. – Kaip elgėsi Nazareto šeima negandų ir išbandymų akivaizdoje?“ Juozapas, Marija

ir Jėzus visada buvo kartu. „Buvimas atskirai kelia nerimą. Būdami kartu padedame vieni kitiems, stipriname vienas kitą, vėl atrandame pasitikėjimą“, – sakė arkivyskupas, kviesdamas sutuoktinius dialogą tarpusavyje ir dialogą su Dievu padaryti pirmą ir svarbiausią savo gyvenimo taisyklę. „Dievo klausymasis ves į dialogą su vaikais, padės jums suprasti tikrąją krikščioniškojo auklėjimo prasmę – auklėti vaikus taip, kad juose išsiskleistų Dievo planas“, – sakė arkivyskupas.

Po trumpos pertraukos prasidėjusioje meninėje šventės dalyje žiūrovai klausėsi Daniele Ricci roko operos „Lauktasis“. Kristaus įsikūnijimo pasakojimas perteiktas Juozapo ir Marijos sužadėtuvių, angelo pasirodymo Marijai ir Juozapui, kelionės į Betliejų, kūdikio gimimo ir pagarbinimo, Simeono ir Onos pranašysčių scenomis. Dalyvavo Kauno Vytauto Didžiojo bažnyčios kamerinis choras „Cantate Domino“, Lietuvos estrados žvaigždės: Česlovas Gabalis, Ovidijus Vyšniauskas, Rūta Ščiogolevaitė, krikščioniškosios muzikos atlikėjas Benas Ulevičius ir kiti. Juozapo vaidmenį atliko Liudas Mikalauskas. Marijos partiją – Vilniaus kolegijos džiazo vokalo absolventė – Vaiva Kriščiokaitė.

Po miuziklo Vilkaviškio vyskupas Riman-tas Norvila linkėjo, kad lauktasis Kristus gyventų mūsų širdyse. Šiaulių miesto meras Genadijus Mikšys teigė, jog dvasingumas ir prasmingumas nugali visas stichijas. Seimo narė Rima Baškienė linkėjo Dievo palaimos kilniuose, prasminguose darbuose; taip pat perskaitė ir Šiaulių vyskupui Eugenijui Bartuliui įteikė Seimo pirmininkės Irenos Degutienės padėką už šeimų globą. Šventė baigėsi bendra giesme, prašant Viešpaties palaimos gyvenimo kelionėje.

-irat-

Vilkaviškio vyskupijos šeimų šventė

Sausio 9-ąją, švenčiant liturginę Kristaus Krikšto šventę, Prienuose surengta Vilkaviškio vyskupijos šeimų šventė.

Paveikslą iš Vilniaus atlydėjo Dievo Gailestingumo šventovės rektorius kun. Vaidas Vaišvilas, diakonas Mykolas Sotničenka ir būrelis giesmėmis Dievo gailestingumą šlovinančio jaunimo. Paveikslą prie katedros šventoriaus vartų pasitiko gausus būrys kaišiadoriečių, vadovaujamų Kaišiadorių vyskupo Juozo Matulaičio. Pasmilkytas paveikslas, išsakant Švč. Jėzaus Širdies litanijos maldavimus, įneštas į katedros presbiteriją.

Po maldų ir giesmių į tikinčiuosius prabilo kun. V. Vaišvilas. Jis priminė paveiklo atsiradimo istoriją ir perteikė Lietuvos vyskupų norą, kad Gailestingą Jėzaus paveikslas per šiuos metus apkeliautų visas Lietuvos parapijas, sužadindamas tikinčiųjų širdyse pasitikėjimą Viešpaties gerumu, gailestingumu ir jo meile.

Šv. Mišių liturgijai vadovavo Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis, o homiliją sakė kun. V. Vaišvilas. Pamokslininkas priminė šv. Faustinos pastabą: kad ir koks gražus būtų šis paveikslas, jis neišreiškia visos Jėzaus didybės ir grožio; nors iš atvertos Jėzaus širdies trykšta kraujas ir vanduo – Eucharistijos ir Krikšto simboliai, tačiau tai nepajėgia iki galo atskleisti dieviškosios meilės nusidėjėliams ir Jo gailestingumo gelmės. Pamokslininkas ragino pasitikėti dieviškuoju gailestingumu.

Po šv. Mišių vykusios Švč. Sakramento adoracijos metu buvo kalbamas bei giedamas Jėzaus gailestingumo vainikėlis. Pabaigoje Kaišiadorių vyskupas visiems padėkojo, o svečiai susirinkusiesiems padalijo paveikslėlius su Gailestingą Jėzaus atvaizdu.

Kaišiadoriečiams Gailestingą Jėzaus paveikslas ne naujiena, nes Kaišiadorių katedroje saugoma viena pirmųjų originalaus Gailestingą Jėzaus paveiklo kopijų. Liudininkų teigimu, anksčiau Kaišiadorių katedroje Gailestingą Jėzaus paveikslas kabėjo ant kolonos centrinėje navoje. Pamaldumą Švč. Jėzaus Širdžiai buvo labai pamėgęs Dievo tarnas arkivyskupas Teofilius Matulionis, kuris dažnai stabteldavo pasimelsti priešais Gailestingą Jėzaus paveikslą. Sovietmečių paveikslas buvo saugotas katedros zakristijoje, o nuo 2005 metų perneštas į Šv. Pranciškaus koplyčią.

Telšiai

Dievo Gailestingumo metai Telšių vyskupijoje iškilmingai pradėti švęsti sausio 16 d. Tą dieną į Telšių katedrą iš Vilniaus buvo atvežta Gailestingą Jėzaus paveiklo kopija, kurią atlydėjo Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo (Kalvarių) parapijos vikaras kun. Povilas Narijauskas ir šios parapijos katalikiškojo jaunimo grupė. Prieš 12 val. šv. Mišias paveikslas į katedrą atneštas procesijoje, jaunimui giedant Dievo gailestingumo litaniją. Šv. Mišioms vadovavo Telšių vyskupas J. Boruta SJ, koncelebravo svečias iš Vilniaus kun. P. Narijauskas, Telšių vyskupijos kurijos darbuotojai, Telšių kunigų seminarijos vadovai, Telšių vyskupijos dekanatų dekanai. Šv. Mišiose meldėsi Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos ir Telšių vyskupijos licėjaus auklėtiniai. Šv. Mišių pradžioje į gausiai susirinkusius tikinčiuosius kreipdamasis Telšių vyskupijos ganytojas priminė, jog Dievo Gailestingumo metų pradžia sutampa su Maldų už krikščionių vienybę savaitę, ir pakvietė melstis prašant Dievo gailestingumo žinios sklaidos Lietuvoje ir visame pasaulyje.

Pamokslą pasakė kun. P. Narijauskas. Kalbėdamas apie Dievo gailestingumą, kunigas priminė, jog Dievas visada buvo gailestingas. Ypač savo gailestingumą

paskleidė pasauliui per Jėzų Kristų, tą „Dievo Avinėlių, kuris naikina pasaulio nuodėmes“. Pasaulis serga mirtina liga – nuodėme. Žmonės tai supranta, bet nieko nedaro, kad nuodėmė jų neužvaldytų. Baigdamas pamokslą, kunigas kvietė nuolat melsti Dievo gailestingumo sau ir visam pasauliui. „Aš pats kasdien turiu leisti Dievo gailestingumui veikti mano gyvenime, todėl nesuprantu, kaip yra įmanoma gyventi su Dievu, turint nuo nuodėmių apsunkusią širdį. Reta išpažintis yra Dievo įžaidimas. Atsistokite Dievo akivaizdoje ir tarkite: Jėzau, pasitikiu tavimi“, – baigdamas sakė kunigas.

Pasibaigus šv. Mišioms giedotas Dievo gailestingumo vainikėlis. Po iškilmingų pamaldų Telšių Žemaitės dramos teatre svečiai iš Vilniaus susirinkusiems tikintiesiems parodė parengtą programą Dievo gailestingumo tema. Vyko diskusijos grupelėse, katalikiškasis jaunimas dalijosi savo patirtimi ir liudijo, kaip patiria Dievo gailestingumą savo gyvenime. Renginiui baigiantis visus dalyvius palaimino ir atsiveikindamas Dievo gailestingumo dvasia kasdienybėje gyventi palinkėjo Telšių vyskupas J. Boruta SJ.

Tą pačią dieną jaunimo šlovintojų grupė iš Vilniaus Kalvarijų parapijos aplankė Telšių miesto senelių namus. Ten susitiko su namų gyventojais ir darbuotojais, kartu su seneliais meldėsi, giedojo giesmes ir savo tikėjimu bei meile paliudijo jiems Dievo gailestingumą.

Sausio 18 d. po iškilmingų šv. Mišių paveikslas pradės kelionę po visas vyskupijos parapijas, kad visi tikintieji turėtų galimybę vėl iš naujo pažinti ir išgyventi savo gyvenimo kelyje begalinį Dievo gailestingumą.

Vilkaviškis

Sausio 16 d. viena iš šešių jaunimo misionierių grupių, iš Vilniaus išvykusių į visas Lietuvos vyskupijų katedras, apsilankė ir Vilkaviškyje. Nukryžiuotojo Kristaus kongregacijos (CC) seserys ir Emauso jaunimo maldos grupės atstovai parapijos salėje susirinkusiems pristatė ir liudijo žinią apie Dievo gailestingumą. Dalyvavo Vilkaviškio vyskupas R. Norvila ir Vilniaus arkivyskupo augziliaras A. Poniškaitis.

Pusantrios valandos tarp ankstyvųjų ir sumos šv. Mišių įvairaus amžiaus žmonėms, atvykusiems ir iš kitų parapijų, prabėgo greitai. Septyniose grupelėse dalytasi mintimis atsakant į moderatorių pateiktus klausimus. Kiekvienas atvirai kalbėjo, kokį gailestingumo darbą galėtų padaryti, kaip supranta sąvokas „gailestis“ ir gailestingumas“, kodėl, jo manymu, reikia dar vienos – Gailestingumo šventės. Po keliolikos minučių diskusijų grupelių atstovai auditorijai pristatė savo išvadas su autentiškomis, giliomis tikėjimo išvalgomis. Šiose diskusijose dalyvavo ir vyskupai, ir parapijos kunigai, aktyvus buvo jaunimas. Ses. Aušra DVD formatu pristatė pamąstymą pagal vienuolės Faustinos regėjimus dailininko E. Kazimirovskio Vilniuje nutapytą Dievo Gailestingumo paveikslą. Jauna mergina Virginija paliudijo asmeninę patirtį, kai malda ir pasitikėjimas Dievo gailestingumu bei jo malonė padėjo įveikti prieš šešerius metus jos gyvenime sumaištį sukėlusią neišgydomą kraujo ligą.

Iš kelių šeštadienio vakarą Vilniaus arkikatedroje bazilikoje pašventintų Gailestingumo Jėzaus paveikslų kopijų (jos atliktos kompiuterine technika) sekmdienį sumos šv. Mišių metu du paveikslai buvo įnešti į Vilkaviškio katedrą. Kiti iš Vilniaus iškeliavo į kitas Lietuvos vyskupijas, vienas pasieks Airiją, Angliją, Šiaurės Ameriką ir visas kitas vietas, kur apsigyvenę mūsų tautiečiai. Tokia

Šventė prasidėjo iškilmingomis šv. Mišiomis Prienų bažnyčioje, kurioms vadovavo vyskupijos ganytojas Riman-tas Norvila, koncelebravo vyskupas emeritas Juozas Žemaitis, vyskupo generalvikaras kun. Gintautas Kuliešius, kurijos kancleris kun. Žydrūnas Kulpys, apie dešimt vyskupijos kunigų ir kun. Jonas Savickas FJ.

Liturgijai vadovavęs vyskupas pasidžiaugė, kad šis renginys suburia šeimas ir kvietė melstis vieniems už kitus. Homiliją sakęs Vilkaviškio vyskupijos kurijos kancleris kun. teol. dr. Ž. Kulpys akcentavo, kokia svarbi tarp sutuoktinių autentiška meilė, kurios šaltinis yra pats Dievas. Atkreiptas dėmesys į Santuokos sakramento svarbą. Šv. Mišių metu giedojo Prienų parapijos suaugusiųjų choras, „Nemuno“ pradinės mokyklos jungtinis vaikų choras, liturgijoje patarnavo iš parapijos ministrantų sudaryta asista, nemažai suaugusiųjų įsitraukė į kitas liturgines tarnystes.

Pasibaigus šv. Mišioms šventė tęsėsi Prienų kultūros ir laisvalaikio centre. Linksminami Prienų kultūros centro kapelos šventės dalyviai pirmiausia pasistiprino agapėje ir netrukus pildyte perpildė penkis šimtus dalyvių talpinančią salę. Pristačius Vilkaviškio vyskupijos šeimos centro bendradarbius, sveikinimo žodį tarė vyskupas R. Norvila, šeimas kviesdamas parapijose burtis į grupes, kuriose būtų dalijamasi bendrais rūpesčiais ir džiaugsmiais. Ganytojas nuoširdžiai padėkojo visiems, kurie atvyko, ir tiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo, kad šventė įvyktų.

Miesto šeiminkas meras A. Vaicekauskas pasveikino šventės dalyvius ir linkėjo namo grįžti sustiprėjus ir įgavus naujų jėgų gyventi šeimoje. Vyskupijos šeimos centro vadovė Lina Braukulyienė šeimas kvietė bendrauti su šeimos centru, dalyvauti šeimų stovyklose, dalytis idėjomis, pasikviesti į svečius.

Tuomet vaikai ir jaunimas išsiskirstė į specialiai jiems parengtas programas, o suaugusieji klausėsi kun. Jono Savic-

ko FJ žodžio šeimoms tema „Pagarbos ir laisvės santykis šeimoje“. Kunigas vienuolis iš Vilniaus trumpai pasidalijo savo aštuonerių metų su šeimomis patirtimi, susirinkusiesiems bandė padėti atskirti aistrinę meilę nuo dvasinės meilės, be kurios šeima negali patirti tikro santuokinio džiugesio. Akcentavęs keletą pavojų ir pozityvių galimybių, lydinčių šeimas, svečias savo liudijimą užbaigė mintimis apie laisvę ir atsakomybę. Dvi šeimos iš Vilniaus jonitų šeimų bendruomenės liudijo savo gyvenimo kelio santuokoje tikrovę, kviesdamos šeimas būti atviras tiek Dievui, tiek vienas kitam, nes kai sutuoktiniai dvasiškai atviri ir artimi, su jais augantys vaikai natūraliai išvengia daugybės šiandien vaikus ir jaunimą slegiančių problemų.

Ypač šventišką nuotaiką palaikė Prienų krašte garsus liaudies dainų ir šokių kolektyvas „Trapukas“. Šventė užbaigta padėkos raštų ir mažų prisiminimo dovanėlių įteikimu bei palaiminimu.

-krb-

Renginiai Telšių vyskupijoje

Sausio 3 d. Žemaičių Kalvarijos bazilikoje vyko tradiciniai kasmėnesiniai atleidai. Ši diena buvo skirta Šilutės dekanato tikintiesiems. Pagrindinėms 12 val. šv. Mišioms vadovavo Telšių vyskupas J. Boruta SJ, koncelebravo Telšių vyskupo generalvikaras prel. dr. J. Šiurys, Šilutės dekanato dekanas kun. S. Toleikis, vicedekanas prel. kan. P. Stukas, Švėkšnos parapijos klebonas kan. D. Stulpinas, Telšių kunigų seminarijos prefektas kan. lic. A. Sabaliauskas, Gardamo parapijos klebonas kun. A. Gylys, šv. Mišiose patarnavo penki Telšių vyskupijoje dirbantys diakonai. Šv. Mišiose giedojo Šilutės parapijos choras.

Per pamokslą Telšių vyskupas šių dienų šeimoms pateikė Šventosios Šeimos pavyzdį. Vyskupas kalbėjo apie skaudžius pasaulį sukėtusius įvykius, kai prieš Kalėdas ir jų metu Filipinuose, Egipte buvo nužudyta nemažai krikščionių, o dar daugiau sužeista. Šių įvy-

paveikslo piligrimyste siekiama, kad Dievo gailestingumas žmonėms būtų geriau pažįstamas ir pats Viešpats taptų artimesnis. Iš Vilkaviškio katedros šie paveikslai per metus apkeliaus visas vyskupijos parapijas, kiekvienoje pabūdami po savaitę. Sekmadienį pasibaigus šv. Mišioms, po vyskupų R. Norvilos ir A. Poniškaičio suteikto palaiminimo, vienas paveikslas išlydėtas į Šakių dekanatą. Jį pasitiko Šakių dekanas D. Jasulaitis ir Kudirkos Naumiesčio parapijos atstovai. Vilkaviškio katedroje prie altoriaus palikta keliaujančio paveikslo kopija išbus visą savaitę, vėliau iškeliaus į Pilviškių bažnyčią.

„Paveikslą į katedras palydi jaunimo grupės su maldomis, giesmėmis ir liudijimais, kaip ir prieš porą tūkstančių metų Jėzus iš kaimo į kaimą, iš miesto į miestą ėjo su savo ištikimais mokiniais skelbdami Dievo meilę“, – sakė pamoksle vyskupas A. Poniškaitis. Vilkaviškio katedroje šv. Mišių metu kaip tik ir giedojo misionierių grupė. Iš Vilkaviškio kilęs vyskupas priminė, jog atgimusi Vilkaviškio katedra per pirmąjį savo dešimtmetį jau sutiko ir priėmė tikėjimo istorijos liudininčius paveikslius, parodas, palydėjo į kitas parapijas ir padėjo pasiruošti šventėms. Tai Dievo Motinos Marijos paveikslas, minint jos apsireiškimo Šiluvoje 400-ąsias metines. Iš katedros kelionę po vyskupiją šv. Pauliaus metais pradėjo paroda apie apaštalą Paulių ir jo veiklą. Tikinčiuosius tik prieš kelias dienas pasiekė žinia, kad per Atvelykį palaimintuoju bus paskelbtas popiežius Jonas Paulius II, uolus Dievo gailestingumo apaštalas. Būtent jis pirmąjį sekmadienį po Velykų visoje Katalikų Bažnyčioje yra paskelbęs Dievo Gailestingumo švente. Pasak vyskupo A. Poniškaičio, Bažnyčioje gerai žinomas pamaldumas Švč. Jėzaus Širdžiai, daugelis iš vaikystės prisimena paveikslius, kuriuose Jėzus rodo savo pervertą širdį. Šis pamaldumas stiprina tikinčiųjų pasitikėjimą Dievo meile, skatino glaustis prie Dievo mylinčios širdies. Iš Gailestingąjo Jėzaus paveikslo sklinda šviesa, Dievo širdį matome tarsi pridengtą šydu. Šviesa sklinda tamsoje ir tamsa jos neužgožia. Vyskupas linkėjo, kad kiekvieną žmogų paliestų iš Jėzaus širdies sklindanti šviesa, kad melstume Dievo gailestingumo sau ir visam pasauliui. Jeigu mūsų širdyse atsiras daugiau meilės ir vilties, pasaulis jau vien dėl to pasidarys gražesnis. Jei turėsime daugiau gailestingumo, bus lengviau išgirsti vieniems kitus ir sukurti teisingesnius tarpusavio santykius.

-ksb, kait, kaj, kasab, bn-

Paminėtas tragiškų Sausio 13-osios įvykių dvidešimtmetis

Sausio 13-ąją, minint dvidešimtąsias tragiškų sausio įvykių metines, kaip ir kasmet Lietuvos Respublikos Seime organizuotas iškilmingas posėdis, kuriam pirmininkavo Seimo pirmininkė Irena Degutienė. Posėdyje dalyvavo ir kalbas sakė aukščiausi valstybės pareigūnai, Sausio 13 d. aukų artimieji, laisvės gynėjai, Katalikų Bažnyčios atstovai, kardinolas A. J. Bačkis, apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Luigi Bonazzi, Seimo nariai, užsienio svečiai.

Kardinolas A. J. Bačkis susirinkusiesiems sakė: „Šios dienos atmintis mūsų gyvenimuose įsirežia skausminga netekties ir kančios patirtimi. Tačiau drauge Sausio 13-oji yra pamoka, kad blogis, agresija, smurtas gali būti įveiktas taikiu būdu. <...> didelę karinę galybę sulaukė beginkliai drąsūs žmonės, kurie pasitikėjo Viešpaties pagalba ir su tikėjimu bei malda atsilaikė prieš okupantus. Žuvusieji mūsų broliai ir sesė patvirtina aukštą nepriklausomo gyvenimo kainą. Patvirtina žmogaus laisvę, kurios dėka jie pasirinko drąsiai atiduoti save, kad gyventų kiti.“ Kardinolas skatino, kad istorinė atmintis padėtų mums suvokti, jog gyvenimas kuriamas ne ginklu, pykčiu, intrigomis ir neapykanta, bet meile ir gailestingumu. Gailestingumas nepaneigia

teisingumo. Priešingai, jis tai iškelia ir suteikia ryžto bei vilties, kad blogis niekada neįveiks meilės ir gėrio. Gyvenimo auka yra didžiausias dalykas, kurį žmogus gali atiduoti, kad gyventų kiti.

Apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Luigi Bonazzi posėdžio dalyviams perskaitė popiežiaus Benedikto XVI laišką:

„Jūsų Eminencija,

Sausio tryliktąją, prieš dvidešimt metų, lietuvių tauta ypač kentėjo ir sunkiai gynė bei stiprino savo nepriklausomybę. Atmintyje įsitvirtino tomis dramatiškomis istorinėmis akimirkomis popiežiaus Jono Pauliaus II kardinolui Vincentui Sladkevičiui atsiųsta žinia, kad jis meldžiasi ir reiškia savo solidarumą, kad ragina kantriai ir tvirtai žengti taikos keliu, abipuse pagarba ir supratimu grįstu dialogu sprendžiant kilusias problemas bei įtampą.

Šiandien, praėjus dvidešimčiai metų, Šventasis Tėvas Benediktas XVI vienijasi su šią datą mininčia lietuvių tauta ir jos vadovais ir dėkoja Dievui, kurio Apvaizda lydi tikrųjų pasiekimų ir laisvės pilnatvės kelyje. Jis puikiai žino, kad sunkiai įžiebtą laisvės liepsną išsaugoti degančią reikia ypatingų nuolatinių pastangų. Todėl, remdamasis tvirtus teisingos ir taikingos žmonių visuomenės kūrybos pamatus suteikiančia Kristaus Evangelija, Šventasis Tėvas kviečia tikėjimo ir sielos jėga, atnaujinta solidarumo ir dalijimosi bendruoju gėriu dvasia, atsiliiepti į dabarties iššūkius, ypač ekonominę krizę. Jis drąsina atsakinga Tėvynės meile ginti laisvę ir nepriklausomybę, įsipareigojant ją remti ir neapleisti vadovaujantis iš tėvų gautu brangiu palikimu – katalikiška tapatybe, kuri turi būti išsaugota ir iš kurios gelmių reikia semti vis naujus turtus.

Jei visi piliečiai, pradėdant nuo pašauktųjų atlikti vadovaujančias ir administracines pareigas, sugebės bendrąją gerovę iškelti aukščiau už siaurus interesus, remdami šeimos vertybes ir skatindami gimstamumą, tai savo turtingo pilietinio, kultūrinio ir religinio paveldo dėka Lietuva sugebės įveikti visas kliūtis ir siekti naujų tikslų.

Nuoširdžiai ir su meile to linkėdamas, Šventasis Tėvas meldžiasi už Jus, prašo Gailestingumo Motinos Švenčiausiosios Mergelės Marijos užtarimo ir siunčia Jūsų Eminencijai ir kitiems šalies vyskupams, valstybės ir religinių institucijų vadovams, visai lietuvių tautai ypatingą apaštališkąją palaiminimą linkėdamas ramybės ir gerovės.

Perduodamas savo nuoširdžiausius sveikinimus šios ypatingos sukakties proga ir linkėdamas kuo geriausios kloties, reiškiau Jums išskirtinę pagarbą.

Kardinolas Tarcisio Bertone
Valstybės sekretorius“

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Sausio 5 d. Vilniaus arkivyskupijos kurijoje vyko kas mėnesį rengiamas arkivyskupijos kunigų susirinkimas. Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis susirinkimą pradėjo malda.

Vilniaus arkivyskupo vikaras katalikiško ugdymo klausimais mons. Kęstutis Latoža skaitė pranešimą apie katechezės iššūkius kultūros ir pastoracijos

kių kontekste Telšių ganytojas susirinkusiuosius supažindino su popiežiaus Benedikto XVI Žinia 44-osios Pasaulinės taikos dienos proga. Ganytojas priminė popiežiaus susirūpinimą dėl krikščionių persekiojimo ir kvietimą melstis už taiką pasaulyje ir religijos laisvę, kuri „yra autentiškas taikos ginklas, turintis istorinę ir pranašišką misiją“. Po šv. Mišių bazilikoje buvo giedami Žemaičių Kalvarijos kalnai, einamas Kryžiaus kelias, sakomi pamokslai, o baigdamas maldas Telšių vyskupas tikinčiuosius kvietė sausio mėnesį melsti krikščionių vienybės.

-kasab-

Vilkaviškio vyskupijos jaunimo tarybos posėdis

Sausio 11 dieną Garliavos Švč. Trejybės parapijos namuose vyko eilinis, kas ketletą mėnesių organizuojamas, Vilkaviškio vyskupijos jaunimo tarybos posėdis. Posėdyje dalyvavo vyskupijos ganytojas Rimantas Norvila, vyskupijos Jaunimo ir Katechetikos centrų bendradarbiai bei visiems vyskupijos dekanatams atstovaujantys kunigai, iš viso 14 asmenų.

Vyskupijos jaunimo tarybos posėdžio tikslas – aptarti buvusius jaunimo sielovadais skirtus renginius ir planuoti jaunimo pastoracijos ateitį. Pirmiausia daug dėmesio buvo skirta vyskupijos dekanatų jaunimo sielovados projektui aptarti. Projektu siekiama pagyventi jaunimo sielovadą, turėti nuolatinius kontaktą ir jaunimo sielovadą dekanatuose palaikančius asmenis, trumpai aptartos šio projekto strateginės aktualybės.

Vėliau susirinkusieji nemažai dėmesio skyrė Lietuvos vyskupų paskelbtiems Dievo Gailestingumo metams aptarti. Sudaryta darbo grupė parengti dienotvarkę jau tradicija tampa jaunimo vyskupijos jaunimo švenčiamoms Sekminėms vyskupijos diecezinėje šventovėje – Kryžiuose. Aptartos Pasaulinės jaunimo dienos, vyksiančios rugpjūčio mėnesį Madride (Ispanija). Išsamiai gvildinti su organizavimu, kelione bei sielovada susiję klausimai. Tarybos da-

lyvių svarstyta svarbus jaunimo sielovados aspektas – rekolekcijos, kurios padeda jauniems žmonėms labiau pažinti dvasingumo reikšmę jų gyvenime, o ne vienam ir atsakyti į svarbius jų amžiui būdingus klausimus. Svarstyti būdai ir galimybės, kaip kuo daugiau jaunimo pritraukti į specialiai jiems organizuojamas advento ir gavėnios rekolekcijas. Vyskupijos jaunimo centro bendradarbis Aurimas Galianovas, atsakingas už piligrimystę vyskupijoje, pasidalijo mintimis iš naujametinio jaunimo susibūrimo Roterdame. Ir paibaigoje pasidžiaugta jaunimui vyskupijos mastu organizuojamomis sporto žaidynėmis bei krikščioniškos muzikos festivaliu „Sielos“.

-krb-

Seminaras apie okultines praktikas

Gruodžio 9 d. Vilkiškio vyskupijos pastoracijos centre Igliaukos ir Gudelių parapijų klebonas, vyskupijos egzorcistas teol. lic. kun. Sigitas Bitkauskas vedė seminarą apie okultinių praktikų padarinius. Spartėjant informacijos srautui, mūsų gyvenimas tampa ypač sudėtingas, todėl svarbu suvokti, iš kur ateina gėris, kaip nepasiduoti blogiui ir ką daryti, kad liktų sveiki siela ir kūnas. Seminaro metu kun. S. Bitkauskas akcentavo, kad esminis dalykas šiuo laikotarpiu yra tai, kad žmonės nepažįsta savo tikėjimo ir nuo jo yra atšalę. Paklauskime savo šeimos narių, artimųjų, kiek jiems svarbus Dievas. Dažnai katalikais save laikantys žmonės geriau pasitiki įvairiais su krikščionišku tikėjimu nesuderinamais dalykais – horoskopais, homeopatija, burtais, amuletais, pakliūna į reklamos apie burtų salonuose teikiamą ateities žinojimo laimę melagingų liudijimų tinklą. Dažniausiai dvasinio maisto ieškoma ne savo tikėjime, o okultinėse praktikoje, kurių padariniai paprastai būna nerimas, depresija, vidinė sumaištis, įvairios priklausomybės (nuo alkoholio, narkotikų, rūkymo, sekso, magijos), godumas pinigų, garbės troškimas ir kt. Tuomet pagalbos tenka kreiptis į gydytoją ar kunigą egzorcistą. Kiekvienas žmogus

kontekste. Prelegentas įvertino dabartinę padėtį pabrėždamas, kad šių laikų katechezės būklės priežastys susijusios su Bažnyčios pastoracijos problemomis, religijos krize, politinių, kultūrinių ir ekonominių veiksnių įvairove, sekuliarizmo plitimu, reikšminga komunikavimo priemonių įtaka. Šiais laikais šeimose tikėjimas nėra perduodamas iš kartos į kartą, tėvai vaikams neretai nori lengvo, greito religingumo. Katechezė parapijose dažnai vaikiška, suaugusiųjų katechezė gana silpna, nevedanti į subrendusį tikėjimą suaugusiųjų Bažnyčioje. Šioje srityje besidarbuojančių žmonių ugdymas nėra pakankamas. Daugelis bijo tikėjimo brandos, nevertina religijos vaidmens, pasiduoda abejingumui, aplaidumui. Krikščionybė laikoma viena iš daugelio religijų, neįstengianti užkalbinti jaunimo, neaktuali ir neįtikinama žinia šių laikų žmonėms. Neretai žmonės net išsižada savo tikėjimo. Vis dėlto pasitebimas ir grįžimas prie religingumo, bet ne visada prie tradicinių jo formų. Pranešėjas siūlė ir galimas išeitis iš susidariusios padėties. Jis kvietė apvalyti, gilinti religingumo formas, kalbėti apie asmeninį, laisvą ir brandų pasirinkimą, ieškoti ryšio tarp tikėjimo ir gyvenimo, atnaujinti Bažnyčios veiklos pobūdį, vykdyti evangelizaciją, misijinę pastoraciją, kurti bendruomenes. Svarbu ne bėgti nuo pasaulio, kuriam tikėjimas atrodo neretai keistas, beprasmis, atskirtas nuo gyvenimo, bet plėtoti dialogą, ieškoti įkultūrinimo formų. Priešiškame pasaulyje tikėjimo skelbėjai neturėtų pulti į konformizmą, abejingumą ir konfrontaciją, bet kurti naujo krikščionio modelį, kad krikščioniškos bendruomenės galėtų kartu žengti su laikmečiu.

Kardinolas kvietė prisiminti popiežiaus Benedikto XVI kvietimą į tikėjimo skelbimo misiją žvelgti su viltimi. Nors pasaulio visuomenėje krikščionybė dažnai nepalaikoma, vis dėlto žmonės ieško prasmės ir kažko daugiau. Ganytojas kvietė gelbėti šeimą, nuo kurios priklauso žmogaus ugdymo ateitis. Tikėjimo vertybės šeimai perteikti vaikams taip pat gali padėti katalikiškos mokyklos, kitos ugdymo įstaigos.

Kunigas Alessandro Barelli SDB kvietė skirti katechezę ir evangelizaciją, priminė bendro požiūrio į katechezę, jos metodikos svarbą. Kunigas Vaclovas Aliulis MIC svarstė apie prieinamos, paprastos literatūros poreikį tiems suaugusiems žmonėms, kurie tik pradėjo eiti tikėjimo keliu.

Kardinolas siūlė visiems pasitelkti kūrybingumo, fantazijos katechezės srityje, globoti, remti katechetus, kurie geba entuziastingai perteikti tikėjimą suaugusiems ir vaikams. Ganytojas taip pat pristatė savo laišką Lietuvos vyskupų paskelbtą Gailestingumo metų progą. Kardinolas aptarė artimiausius renginius: Gailestingojo Jėzaus paveikslo kopijų pašventinimą, piligrimines keliones į Lietuvos vyskupijų katedras, kongreso šventę, verčiamą knygą apie dieviškąjį gailestingumą.

Susirinkime dalyvavęs Vilniaus arkivyskupijos *Caritas* direktorius Linas Kukuraitis dėkojo už sėkmingai parapijose plėtotą adventinę akciją „Gerumas mus vienija“, aptarė *Caritas* veiklos animatorių parapijose ugdymo aktualijas. *Caritas* darbuotoja Žydrūnė Liobikaitė pristatė naujai vykdomą projektą „Pagalba į namus“. Tai prieš metus pradėtas projektas, sėkmingai plėtojamas Druskininkuose, Šalčininkuose, Švenčionyse ir kai kuriose kitose Vilniaus parapijose. Projektas skirtas seniems, neįgaliems, sunkiau sergantiems žmonėms, kuriems reikia pagelbėti namų ruošoje, padėti apsipirkti.

Vilniaus arkivyskupo augziliaras vyskupas Arūnas Poniškaitis kvietė kuo skubiau parengti statistinius duomenis apie parapijoje vykdomą veiklą. -ksb-

Kauno arkivyskupijos kunigų konferencija

Sausio 12 d. Kauno kurijoje vyko pirmoji šiais metais arkivyskupijos kunigų ugdymo konferencija. Joje dalyvavo tądien laisvesni nuo neatidėliotinių sielovadinių pareigų arkivyskupijos parapijose tarnaujantys kunigai. Kauno arkivyskupui metropolitui Sigitui Tamkevičiui išvykus į LR Seime organizuotą tragiškosios Sausio 13-osios dvidešimtmečio minėjimą, susirinkimui vadovavo vyskupas augziliaras Jonas Ivanauskas.

Konferencijoje kunigams pristatyta Dievo Gailestingumo metų programa Kauno arkivyskupijoje, atsiliepiant į Lietuvos vyskupų kvietimą 2011 metus skirti Dievo gailestingumo žiniai. Su programa, jos sielovadiniais tikslais, prioritetais bei Dievo gailestingumo šventimo būdais išsamiai supažindinęs vysk. J. Ivanauskas sakė, jog šie metai išskirtiniai – juk kiekvienas žmogus yra reikalingas Dievo gailestingumo. Kunigų dėmesys buvo atkreiptas į popiežiaus Jono Pauliaus II encikliką *Dives in misericordia*. Parapijų klebonai, dekanai paraginti vėliau aptarti programą parapijose, dekanatuose, su pastoracinėmis tarybomis drauge ieškant būdų, kaip švęsti šiuos Dievo malonės metus, kad Gailestingumo žinia pasiektų visą arkivyskupijos bendruomenę, o ypač žmones, kenčiančius nuo įvairių priklausomybių, ligonius, vienišus, nutolusius nuo tikėjimo ir ieškančius Dievo.

„Dievo Gailestingumo metai ypač tepaliečia mus asmeniškai, teatnaujina kiekvienos parapijos ir visos arkivyskupijos gyvenimą“, – sakė vyskupas J. Ivanauskas, pabrėždamas, jog Dievo Gailestingumo metų šventimas arkivyskupijoje apims keturis lygmenis: asmeninį žmogaus gyvenimą, parapijas, dekanatus bei visą arkivyskupiją. Programoje raginama dėti pastangas, kad kiekvieną pasiektų Dievo meilės žinia per Dievo žodį, švenčiamus sakramentus (ypač Atgailos ir Eucharistijos), malda (ypač šeimose), katechetinius pamokslus ir kt., ugdyti dorybes, skatinti atleidimą, susitaikymą. Pasak ganytojo, šie metai gera proga ugdytis atlaidumą, didžiadvasiškumą tarpusavio santykiuose. Tikintieji pavieniui ir parapijų bendruomenėse kviečiami praktikuoti pasaulyje žinomą pamaldumą Gailestingajam Jėzui, gerbti jo atvaizdą, atlikti piligriminę kelionę į Gailestingumo šventovę Vilniuje, dalyvauti nacionaliniame Dievo Gailestingumo kongrese ir kt.

Antroje konferencijos dalyje vysk. J. Ivanauskas apžvelgė Kauno antrojo sinodo nutarimus, kurie reglamentuoja parapijų tarybų veiklą, parapijų perdavimo ir priėmimo klausimus, kitas sielovados aktualijas.

-kait-

Kunigų diena Kaišiadoryse

Sausio 18 d. Kaišiadorių vyskupijos kunigai susirinko į pirmąją šiais metais Kunigų dieną. Susirinkime pagrindinį pranešimą skaitė Kauno arkivyskupo metropolito augziliaras vyskupas doc. dr. Jonas Ivanauskas.

Kunigų susibūrimas prasidėjo Kaišiadorių vyskupo J. Matulaičio įžangos žodžiu ir malda už krikščionių vienybę. Vyskupas J. Ivanauskas kunigams kalbėjo apie evangelizaciją šiandiniame pasaulyje. Nors Evangelijos skelbimas ir nėra naujas dalykas, tačiau konkrečių laiko ženklų kontekste jis tampa nuolat nauju iššūkiu, kviečiančiu suprasti, ką Dievas nori mums pasakyti šiandien. Pats Evangelijos skelbimas jau yra malonė, todėl būtina su ja bendradarbiauti ir pasitikėti Dievo Dvasia, nuolat vedančia Bažnyčią į naujus

yra pašauktas asmeniškai bendrauti su Dievu. Tačiau blogio dvasia, arba šėtonas, piktasis, velnias, gundytojas (įvairiai jį galima pavadinti), tai bendrystei trukdo. Piktoji dvasia, norėdama ardyti Dievo kūrybą, stengiasi įvairiais būdais suklaidinti, sunaikinti žmogų, atitraukti jį nuo Dievo.

Kunigas kalbėjo, kad jogos pratybos, sunkusis rokas, parsivežtos statulėlės, suvenyrai iš Egipto, Turkijos, jaunimo mėgstami nešioti auskarai, žiedai, pakabukai, amuletai, nežinant, ką jie reiškia, taip pat daro neigiamą įtaką sielai. Dažniausiai pasitaikantis jaunimo papuošalas – „keltų“ kryžius simbolizuoja tiltą į kitą pasaulį. Iš Egipto dažnai parsivežamas kaip suvenyras kryžius su „kokarda“ – tai seksualinio palaidumo simbolis. O Nerono kryžius – kovos su krikščionybe simbolis, pagoniškas juodosios magijos ženklas. Satanistai jį naudoja per juodąsias mišias. Šiuo metu labai populiari gydytis homeopatiniais vaistais (žmonės juos maišo su žoliniais preparatais). Jų reklamas matome televizijos ekranuose, žurnalų ar laikraščių puslapiuose. Kunigas kalbėjo, kad homeopatija nuo pat atsiradimo yra susijusi su magija, spiritizmu ir okultizmu. Homeopatinė vaistų veikimas nėra įrodytas jokiais moksliniais tyrimais ir neatitinka gamtos dėsnių.

Kunigas S. Bitkauskas pabrėžė keletą dalykų, kurie padeda išsivaduoti iš piktojo įtakos. Pasak jo, svarbiausia yra gyventi santarvėje su Dievu, be nuodėmės. Tam Jėzus mums paliko Sutaikini mo ir kitus sakramentus. Labai svarbu švęsti Eucharistiją – šv. Mišias, dažnai priimti komuniją, adoruoti Švč. Sakramentą. Kunigas kvietė atsiversti Katalikų Bažnyčios katekizmą, kuriame parašyta, kas yra egzorcizmas.

Pasibaigus seminarui kilo aktyvi diskusija. Jo dalyvių nuomone, reikėtų pasinaudoti Lenkijos kunigų patirtimi. Čia prie kiekvienos bažnyčios skelbimų lentoje kabo okultinių ženklų pavyzdžiai (auskarų, pakabukų, žiedų ir kt.), aprašoma jų daroma žala. -vf-

PATIKSLINIMAS

„Bažnyčios žinių“ Nr. 21 (357) 2010 m. straipsnio „Kaišiadorių vyskupijos kunigų diena“ pabaigoje įsivėlė netikslumas.

Išspausdinta: „Be to, laiminti su Evangelijos knyga gali tik popiežius (plg. *Ceremoniale episcoporum*).“

Turėtų būti: „**Iškilmingesnėse celebracijose tinka, kad vyskupas su Evangelijų knyga palaimintų žmones (plg. *Ceremoniale Episcoporum* 74; *Missale Romanum*, *Institutio generalis* 175, 273).**“

Liturginės nuorodos patikslintos atsižvelgiant į naujausias liturgines knygas: *Missale Romanum* 2004 ir *Ceremoniale episcoporum* (Reimpressio emendata 2008).

Atsiprašome skaitytojų.

Kaišiadorių vyskupijos kurija

„Bažnyčios žinių“ 2010 m. Nr. 21 straipsnelyje „Kaišiadorių vyskupijos kunigų diena“ yra netikslumų aptariant šv. Mišių celebracijos taisykles. Matyt, nei tos Kunigų dienos gerbiamas prelegentas, nei straipsnelio autorius neturėjo galimybės savo teiginių patikslinti pagal *Missale Romanum Editio typica tertia*, 2002 (t. y. trečiąjį tipinį 2002 m. ar 2007 m. leidimus ir *Ceremoniale episcoporum* tipinį 2008 m. leidimą *Reimpressio emendata*), nes minėtame „Bažnyčios žinių“ straipsnelyje rašoma: „laiminti su Evangelijos knyga gali tik popiežius (plg. *Ceremoniale episcoporum*). Iškelti Evangelijų knygą, tariant žodžius: „Girdėjote Viešpaties žodį“, taip pat negalima.“

Pateikiame *Missale Romanum* III 2004 ir 2007 metų tipinės redakcijos teksto vertimą (vertė apaštališkasis protonotaras J. Gedgaudas).

Ceremoniale Episcoporum naujausia laida (*Reimpressio emendata* 2008),

istorijos vandenį. Kalbėdami apie evangelizaciją, mes kreipiame ypatingą dėmesį į metodų ir priemonių naujumą. Šie metai paskelbti Gailestingumo metais, todėl pati metų tema plėtojama gali būti puikus akstinas naujai evangelizacijai vykdyti. Vyskupas J. Ivanauskas supažindino Kaišiadorių vyskupijos kunigus su Kauno arkivyskupijoje numatyta Gailestingumo metų programa.

Prelegentas aptarė pagrindinės metų temos įgyvendinimą įvairiais lygmenimis: asmeniniu, parapijos, dekanato ir visos vyskupijos. Kalbėdamas apie Gailestingą Jėzų atvaizdą kelionę arkivyskupijoje, vyskupas J. Ivanauskas prisiminė nepaprastai vertingą prieš keletą metų sukauptą dvasinę patirtį, kuomet parapijose keliavo Šiluvos Dievo Motinos Marijos paveikslas. Vyskupas J. Ivanauskas pabrėžė, kad Gailestingumo metais svarbu pakviesti ne tik uoliai tikėjamą praktikuojančius tikinčiuosius, bet ypatingą dėmesį kreipti į nuo Dievo nutolusius žmones, nes Kristus pirmiausia jiems rodė Dievo meilę ir gailestingumą. Pranešimo pabaigoje buvo išsakyti konkretūs pastoraciniai pasiūlymai Gailestingumo metų kaip evangelizacinių metų šventimui pabrėžti. Po pranešimo vyskupas J. Ivanauskas atsakė į kunigų klausimus.

Antroje kunigų susirinkimo dalyje Kaišiadorių vyskupo generalvikaras mons. dr. Algirdas Jurevičius pristatė vyskupijos aktualijas ir pakvietė į Kaišiadorių katedrą kartu pasimelsti už neseniai mirusius su Kaišiadorių vyskupija susijusius dvasininkus – mons. Joną Kavaliauską ir arkiv. Joną Bulaitį. Kaišiadorių katedroje kunigams generalvikaras perskaitė arkiv. J. Bulaičio nekrologą, o Kaišiadorių vyskupas vadovavo maldai – Valandų liturgijai (gedulinei dieninei). Po to, vyskupui vadovaujant, melstasi Dievo gailestingumo litanijos malda priešais katedroje esantį Gailestingą Jėzų paveikslą. Po maldos Katedroje pietauta Kaišiadorių vyskupijos kurijoje.

-kaj-

Mirė arkivyskupas Jonas Bulaitis (1933–2010)

Kalėdų dienos rytą, gruodžio 25 d., Romoje mirė arkivyskupas Jonas Bulaitis.

Jonas Bulaitis gimė 1933 m. birželio 26 d. Londone, Didžiojoje Britanijoje. 1944–1952 m. mokėsi Londono jėzuitų Šv. Ignaco Lojolos kolegijoje. 1952–1958 m. studijavo filosofiją ir teologiją Popiežiškajame Grigaliaus universitete Romoje. 1958 m. išventintas kunigu, įkardinuotas į Kaišiadorių vyskupiją. 1959–1963 m. studijavo bažnytinę teisę Popiežiškajame Laterano universitete Romoje ir apgynė daktaro laipsnį. 1961–1963 m. studijavo Šventojo Sosto diplomatus rengiančioje Popiežiškojoje bažnytinėje akademijoje. Nuo 1964 m. tarnavo Apaštalu Sosto nunciatūrose Pietų Korėjoje, Čilėje, Panamoje, Kenijoje. 1981 m. konsekruotas vyskupu ir paskirtas apaštališkuoju pronuncijumi Centrinės Afrikos Respublikoje ir Konge. 1981–1991 m. ėjo apaštališkojo nuncijaus pareigas Irane, 1991–1996 m. – Pietų Korėjoje ir Mongolijoje, 1997–2008 m. – Albanijoje. Nuo 2008 m. gyveno Romoje.

Arkivyskupas Jonas Bulaitis buvo Dievo tarno Teofiliaus Matulionio, Kaišiadorių vyskupo, beatifikacijos bylos postulorius, iki mirties rūpinosi šios bylos eiga Vatikano Šventųjų skelbimo kongregacijoje. Pasak Kaišiadorių vyskupijos kurijos, paskutinį kartą Lietuvoje arkivyskupas Jonas Bulaitis lankėsi 2008 m. Kaišiadorių vyskupo Juozo Matulaičio kvietimu ir dalyvavo Dievo tarno Teofiliaus Matuliono beatifikacijos bylos proceso vyskupijos etapo užbaigimo minėjime Kaišiadorių katedroje.

Gruodžio 27 d. arkivyskupas J. Bulaitis palaidotas Romos *Campo Verano* kapinėse. Šv. Mišios už mirusį aukotos Vatikano Šv. Stepono bažnyčioje. Laidotuvių pamaldoms vadovavo Šventojo Sosto valstybės sekretorius kardinolas Tarcisio Bertone.

-vr-

Mirė mons. jubil. Jonas Kavaliauskas (1923–2011)

Sausio 8 d. Birštone mirė mons. jubil. Jonas Kavaliauskas. J. Kavaliauskas gimė 1923 m. spalio 21 d. Krokininkų k., Krokialaukio parapijoje, Alytaus rajone. Gimtajame kaime baigė pradžios mokyklą, vėliau mokėsi Alytaus gimnazijoje. 1943 m. įstojo į Vilkaviškio kunigų seminariją ir po metų mokslus tęsė Kauno kunigų seminarijoje. Ją baigęs, 1947 m. kovo 23 d. buvo išventintas kunigu.

1947–1950 m. Lukšių Šv. Juozapo parapijos vikaras; 1950–1952 m. Didvyžių Šv. popiežiaus Leono II parapijos klebonas; 1952–1953 m. Pajevonio Šv. Jono Krikštytojo parapijos klebonas; 1953–1954 m. Zibalų Šv. Jurgio parapijos klebonas; 1954–1959 m. Punios Šv. apaštalo Jokūbo parapijos klebonas; 1959 m. keletą mėnesių darbavosi Kauno Šv. apašt. Petro ir Povilo arkikatedros bazilikos vikaru; 1959–1960 m. Kauno Aukštosios Panemunės Švč. M. Marijos Vardo parapijos klebonas; 1960–1961 m. Vilkaviškio vyskupijos kancleris; 1961–1964 m. Lazdijų Šv. Onos parapijos klebonas; 1964–1971 m. Sintautų Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebonas; 1971–1976 m. Prienų Kristaus Apsireiškimo parapijos administratorius, o nuo 1975 m. pabaigos aptarnauja ir Pakuonio Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapiją; 1976–1989 m. Vilkaviškio vyskupijos kancleris; 1977–1979 m., šalia kanclerio pareigų, Vytauto bažnyčios Kaune klebonas; 1984 m. paskirtas Vilkaviškio vyskupijos kunigų tarybos nariu, nuo 1985 m. – konsultorius. 1986 m. popiežiaus Jono Pauliaus II paskirtas monsinjoru. 1988–1989 m. Kauno Kristaus Prisikėlimo bažnyčios klebonas; 1989 m. atleistas iš Vilkaviškio vyskupijos kanclerio pareigų ir paskirtas Aleksoto Šv. Kazimiero parapijos klebonu; 2002 m. atleistas iš Aleksoto Šv. Kazimiero parapijos klebono pareigų ir išleistas gydytis apsigyvena Birštone; 2002 m. paskirtas Birštono Šv. Antano Paduviečio parapijos rezidentu. Mons. Jonas Kavaliauskas išsiskyrė savo kunigišku uolumu, įvairiais gebėjimais ir nuoširdžia meile žmonėms.

Mons. jubil. Jono Kavaliausko palaikai buvo pašarvoti Birštono bažnyčioje. Sausio 9 d. velionis pervežtas į Aleksoto Šv. Kazimiero parapijos bažnyčią. Laidotuvių šv. Mišios aukotos sausio 10 d. Aleksoto bažnyčioje. Mirusysis palaidotas Aleksoto bažnyčios šventoriuje.

-Vk-

trumpai aprašiusi Evangelijos knygos pagerbimą, pateikia nuorodą į mūsų nurodytą *Missale Romanum Institutio generalis* 175, taigi ir šis Ceremonialas pateikia tą pačią normą, kad iškilmingesnėse Mišiose su diakonu tinka, kad vyskupas (diakono šiek tiek pakeltai atnešta) Evangelijų knyga palaimintų žmones.

Jonas Boruta SJ

Telšių vyskupas

Lietuvos Vyskupų Konferencijos
Liturginės komisijos pirmininkas

Mišios su diakonu

175. Tuo metu, kai giedama *Aleliuja* ar kita giesmė, jei vartojami smilkalai, diakonas patarnauja kunigui įberiant smilkalų, po to prieš kunigą giliai nusilenkęs prašo palaiminimo pusbalsiu sakydamas: *Tėve, palaimink mane*. Kunigas jį palaimina sakydamas: *Teatveria Viešpats...* Diakonas persižegnoja ir atsako: *Amen*. Po to, nusilenkęs altoriui, paima ant altoriaus padėtą Evangelijų knygą ir ją, **šiek tiek pakeltą nešdamas, eina į sakyklą**, prieš jį einant turiferarijui su rūkstančiu smilkytuvu ir patarnautojams su degančiomis žvakėmis. Ten sudėtomis rankomis sveikina žmones sakydamas: *Viešpats su jumis*. Po to, tardamas žodžius: *Pasiklausykite šventosios Evangelijos...* nykščiu ženklina knygą, savo kaktą, burną ir krūtinę, smilko knygą ir skaito Evangeliją. Ją baigęs, sako: *Girdėjote Viešpaties žodį*, visiems atsakant: *Šlovė tau, Kristau*. Po to bučiuoja knygą tyliai sakydamas: *Evangelijos žodžiai...* ir grįžta prie kunigo. Kai Vyskupui patarnauja diakonas, jis neša knygą jam pabučiuoti arba pats pabučiuoja, tyliai sakydamas: *Evangelijos žodžiai...* **Iškilmingesnėse celebracijose tinka, kad Vyskupas su Evangelijų knyga palaimintų žmones.**

Pagaliau Evangelijų knygą galima nešti prie tam skirto staliuko ar į kitą tinkamą ir garbingą vietą.

PADRAŠINIMAS SILPNIESIEMS

4 eilinis sekmadienis (A)

Sof 2, 3; 3, 12–13; 1 Kor 1, 26–31; Mt 5, 1–12

Visi nestokojame silpnybių ar atminties spragų. Dažnas žmogus turi lengvai pažeidžiamą vietą, vadinamą Achilo kulną. Kai kurios mūsų silpnybės susijusios su apsileidimais ir nuodėmėmis. Kitos tiesiogiai nepriklauso nuo mūsų, yra sąlygotos mūsų kūno ar psichikos ypatumų, gyvenimo patirties, kitų žmonių nuodėmingos elgsenos. Tarp mūsų „nedaug išmintingų, nedaug galingų, nedaug kilmingų“ (1 Kor 1, 26). Nors dėl savo silpnybių dažnai nesame kalti, jų gėdijamės, slepiame, dangstomės kaukėmis. Apaštalas Paulius, priešingai, ragina pasikviesti Dievą į mūsų silpnybių vietas, problemas, sudėtingas situacijas, kad jose apsireikštų Dievo galybė. Tuomet iš tikrųjų sėkmės nedera priskirti sau, o girtis galima tikrai Viešpačiu. Krikščionis garbina Dievą, pavesdamas jam visą gyvenimą, kad jame reikštųsi Dievo galybė. Garsus XIX a. dominikonų pamoklininkas Lakorderas (H. D. Lacordaire) nuvyko į Arsą pasiklausti Jono Marijos Vianėjaus pamokslų. Grįžęs pasakojo savo įspūdžius, o viena dama išiterpė atkreipdama dėmesį, kad Arso klebonas kalbėdamas užsikerta. Iškalbingasis Lakorderas susimąstęs pažvelgė į ją ir atsibus: „O, kad Dievas man duotų taip mikčioti...“

Ką galime bepridurti prie Kalno pamokslo žodžių?! Apie kiekvieną iš šių palaiminimų pasakyta ir bus sakoma daugybė konferencijų, vedamos rekolekcijos. Nesvarbu, kiek kartų esame girdėję ar skaitę palaiminimų žodžius, turime pripažinti, kad tebesame tik ant jų supratimo slenksčio: tarsi tik iš tolo pradėdame suvokti Jėzaus pasiūlytą nuostabią gyvenimo programą. Palaiminimų Evangelija skaitoma taip pat per Visų Šventųjų iškilme. Tuomet džiaugiamės, kad šventieji jau įgyvendino Jėzaus palaiminimus. Šiandien liturginis laikas nukelia mus į Jėzaus viešojo skelbimo pradžią. Palaiminimai yra tarsi branduolys, iš kurio skleidžiasi Karalystės Evangelija. Visus palaiminimus vienija bendra susižavėjimo gija. Įsivaizduokime, kaip Viešpats Jėzus stovi ant kalno, o apie jį susibūrusi minia žavisi jo skelbiamais žodžiais. Jis kalba kitaip, negu kas nors iki jo yra kalbėjęs.

Kad geriau suvoktume šią malonę, verta prisiminti Senojo Testamento pasakojimą, kaip izraelitams buvo apreikšti Dievo įsakymai. Į Dievo įsakymus kartais žvelgiame tik kaip į draudimų ir paliepiamųjų rinkinį. Tačiau įdėmiau išgilinę suvokiame, kad jie duoti ne liepiamąja nuosaka, bet būsimoju laiku. Izraelis su-

daro sandorą su Dievu, kuris žada: „Jei būsi su manimi, tuomet nevogsi, nežudysi ir nemeluosi.“ Dievas kviečia žmogų: „Būk su manimi ir pamatysi, koks esi nuostabus, pamatysi save tokį, kokį aš tave sutvėriau.“ Jėzaus palaiminimai nėra Dievo įsakymų priešybė, o jų išvada ir pilnatvė. Viešpats Jėzus sako: „Jei būsite su manimi, būsite laimingi, nepaisant vargų, negalių bei persekiojimų.“ Žvelgdamas į mus, Dievas taip pat nuolat žavisi. Jam nereikšmingos mūsų silpnybės ir negalės. Priešingai, pasak šventojo Pauliaus, Dievas pasirinko tai, kas silpna ir paniekinta, kad sugėdintų galiūnus. Mums reikia vieno: siekti teismo, nuolankumo, kad galėtume rasti Viešpaties prieglobstį (*Sof 2, 3*). Kitkuo pasirinktų jis pats.

„Dievas niekais paverčia tai, kas laikoma kažin kuo“ (1 Kor 1, 28). Pasaulio sėkmės receptai verčia siekti tikslo neatsižvelgiant į nieką. Kelyje į sėkmę šalinami konkurentai, o jais gali tapti Dievas, sutuoktinis ar net vaikai. Karjera reikalauja laiko, todėl paprasčiausia jį atimti iš artimųjų. Kaina už tokią sėkmę gali tapti pragaro vienatvė, dykvietė, kurioje nėra mylimų žmonių.

Dvasios vargdienio širdis yra derlinga dirva Dievo žodžio grūdai. Izraelio istorijoje dauguma nelaimių, maištų ir tremčių ir buvo tautos didžiūnų nuodėmių rezultatas. Tačiau išganymo istorija tęsėsi dėl mažutėlių ištvermingumo ir nuolankumo. Ištikimasis likutis meldėsi ir laukė. Jie nemanė esą išmintingi ir galingi, todėl suvokė visiškai priklausantys nuo Dievo galybės. Jiems negrėsė susireikšminimo erškėčiai, todėl Dievo sėkla galėjo kristi į gerą dirvą. Esame patyrę, kaip sunku kalbėti su žmogumi, kuris mūsų nesiklauso, fil-truoja mūsų žodžius ir atsirenka tik tai, ką nori išgirsti. Tai tarsi sėjimas į akmenuotą dirvą. Tebūna mūsų širdies dirva išpurenta kuklumo ir nuolankumo – tuomet Viešpaties vardas bus mūsų prieglobstis.

Krikščionio gyvenimas paženklintas prieštaromis: mokame būti vargšai ir turtingi. Pasak apaštalo Pauliaus, esame „gerbiami ir žeminami, šmeižiami ir giriami, <...> kai liūdime – ir visą laiką esame linksmi, kai, būdami beturčiai, praturtiname daugelį, kai nieko neturime – ir viską turime“ (plg. 2 Kor 6, 8–10). Kad ir kas būtume, esame Dievo karalystės, jo džiaugsmo ir ramybės dalininkai. Krikščionis yra gailėstingas ir drauge beginklis kitų piktadarybių atžvilgiu. Krikščionis persekiojamas ir randa prieglobstį Dievo meilėje. Krikščionis niekinamas, drauge apdovanojamas vienintele tvaria Dievo vaiko garbe: Kristus „mums tapo išmintimi, teismu, pašventimu ir atpirkimu.“

TIKROJI ŠVIESA

5 eilinis sekmadienis (A)

Iz 58, 7–10; 1 Kor 2, 1–5; Mt 5, 13–16

Šiandienos liturginiai skaitiniai byloja apie liudijimo galią. Ši galia spindi kaip šviesa per liudytojų darbus, o Dievo galybė pasirodo per žmogiškąjį silpnumą. Evangelijoje skamba Kalno pamokslo žodžiai, kuriais Jėzaus mokiniai raginami būti šviesa. Ar tai reiškia, kad mes patys savaime turime šviesti? Juk tai skatintų puikybę, nes gerai žinome savo vidinio gyvenimo tamsumas. Kaip turime suprasti Jėzaus raginimą: „Jūsų šviesa tešviečia žmonių akivaizdoje?“ Atsakymą randame Jono Evangelijos prologe: „Buvo tikroji šviesa, kuri apšviečia kiekvieną žmogų“ (Jn 1, 9). Tai reiškia, kad esame apdovanoti šviesa ir jos nedera slėpti po gaubtu. Jėzus paaiškina, kodėl ši šviesa yra tikėtina: žmonės turi matyti gerus jo sekėjų darbus. Tai labai aiškus kriterijus. Jėzus nekalba apie pamokymus, neskatina smerkti pasaulio blogybių. Šviesą neša mūsų geri darbai. Tai esminis krikščionybės matmuo: kelias pas Dievą eina per santykį su kitu žmogumi.

Izajio žodžiai yra tarsi Evangelijos komentaras. Pranašas kalba apie tikrą religiją, kuri neturi apsiriboti vien pamaldumo praktikomis, aukomis ar atgailos veiksmais. Izaijas parodo, kad tikrasis pasninkas reiškia tarnavimą kitiems: „Dalytis su alkstančiu duona, priglobti vargšą ir benamį, neatsukti nugaros saviesiems.“ Tada Viešpats išklauso maldų, ir „tavoji šviesa užtekės tamsoje“. Dievui brangios aukos sudedamos per kito žmogaus rankas, jos aukojamos ypač vargantiesiems ir skriaudžiamiesiems. Viešpačiui reikia žmogiškų rankų bei širdžių, kurios perduoda Dievo meilę kitiems žmonėms. Perduoti Dievo meilę ir liudyti, kad Dievas yra meilė, – būtent tai ir reiškia būti šviesa. „Jūs žemės druska.“ Niekas nevalgo vienos druskos, bet, įdėta į patiekalus, ji išryškina jų skonį. Nežiūrime tiesiogiai į akinančią saulę ar šviesos šaltinį, bet dėl jų šviesos mūsų aplinka įgyja formas ir spalvas. Druskos skonis, ištirpęs maiste, išryškina sudedamųjų dalių aromata. Druska ir šviesa padeda patirti skonio ir regėjimo džiaugsmą, o pačios tarsi atsitraukia į antrąjį planą. Druskos arba šviesos perteklius gali tik pašalinti siekiamą poveikį, panaikinti skonį ir apakinti.

Apaštalas sako: „Aš atėjau skelbti ne iškalbingais žodžiais“ (1 Kor 2, 1). Malonu sublizgėti nuo tribūnos dėstant įtaigias kalbas. Paprasta patraukti dėmesį, kai į tave nukreipti mikrofonai ar operatorių prožektoriai.

Šventasis Paulius prisipažįsta, jog bijo kalbėti, tačiau drauge žino, kad reikia skelbti Evangeliją. Jis prieš savo klausytojus buvo silpnas ir virpantis iš baimės, nes žinojo, kad ištartą žodį pirmiausia turės pritaikyti sau. O pats jautėsi esąs toks pat silpnas kaip ir klausytojai. Liudijimui nepakanka žodžių, gerų norų ir šiltų jausmų. Nepakanka įmesti monetą į elgetos skardinę ar pervesti pinigų į labdaros akcijos sąskaitą. Negana tik per tarpininkus perduoti steriliai įpakuotas dovanas. Meilė yra savo duonos riekės laužymas ir savo namų atvėrimas. Meilė, kuri manęs nepaliečia ir nežeidžia, nėra tikra. Būti šviesa nereiškia apakinti kitus savimi, savo net geriausiais sumanymais. Veikiau tai yra įsiklausyti į kitų žmonių troškimus, juoką ir ašaras. Tuomet būsime panašūs į tą, kuris vienintelis gali vadintis pasaulio šviesa ir kuris apiplėšė pats save, priimdamas tarno išvaizdą (Fil 2, 7).

Ankstyvojoje Bažnyčioje apie krikščionis buvo sakoma: žiūrėkite, kaip jie myli vienas kitą. Jėzus trokšta, kad tęstume jo darbą ir skleistume pasaulyje meilę. Mylimasis Jėzaus mokinys Jonas nuolat ragindavo savo bendruomenės tikinčiuosius: vaikeliai, mylėkite vieni kitus. Jis skelbė pagrindinę Mokytojo žinią. Šį sekmadienį tęsiame Kalno pamokslo apmąstymą. Kristaus pašaukti ir pašventinti turime mylėti ir laiminti kitus. Evangelijos palaiminimai paaiškina, kas yra pasaulio šviesa ir druska: tai tyraširdžiai, gailestingieji, taikdariai ir persekiojamieji.

Palaiminimais Jėzus nubrėžia kelią, vedantį į jo Karalystę. Nepakanka vien viltis atlygio ateityje, reikia, kad Kristus sekėjai suvoktų savo svarbą dabartyje. Būti krikščioniu anaipol nereiškia jausti nuolatinį menkavertiškumą. Be krikščionių pasaulis būtų pasmerktas! Palaiminimai baigiami, atrodytų, gana žiauriu persekiojimų pažadu, tarsi žemėje krikščionių lauktų vien skausmingos aukos kelias. Tačiau dabar Jėzus drąsina savo sekėjus, atskleisdamas jų buvimo svarbą. Jis tarsi sako: kai prarasite drąsą ir kantrybę, atsiminkite, kad esate žemės druska. Netekusi sūrumo druska niekam nebetinka. Taip pat šviesos šaltinis skirtas, kad šviestų, o ne tam, kad būtų paslėptas. Būti pasaulio šviesa ir žemės druska yra Dievo išganymo plano dalis. Druska ir šviesa yra gyvybei būtini elementai, jų negalima niekuo pakeisti. Jėzaus mokinių bendruomenė turi savyje druskos ir šviesos tik todėl, kad tai atneša Dievo Mesijas. Jis yra vienintelis Nepakeičiamasis. Jėzaus žodis ir gyvenimas sudabartinamas Bažnyčioje, todėl kiekvienam tikinčiajam dera nuolankiai priimti pašaukimą vadintis pasaulio šviesa ir žemės druska.

TIKRASIS TEISUMAS

6 eilinis sekmadienis (A)

Sir 15, 15–20; *1 Kor* 2, 6–10; *Mt* 5, 17–37

Siracido knygoje atskleidžiama, kad Dievo išmintis reiškiasi nuostabia pagarba žmogaus laisvei. Šventasis Paulius skelbia Dievo išmintį: nuo amžių paslėptą slėpinių, atskleistą Kristaus Dvasios dėka. Senasis Įstatymas buvo laikomas dieviškosios išminties išraiška. Evangelijoje Jėzus aiškina, kad jis atėjo jį išstobulinti iki pilnatvės.

Praėjusį sekmadienį drauge su Jėzaus mokiniais buvome pavadinti pasaulio šviesa ir žemės druska. Šiandien Evangelijoje girdime apie aukštus reikalavimus, keliamus Jėzaus sekėjams: būdami šviesa ir druska, savaimė netampame pranašesni už kitus žmones. Teisumu turime viršyti tuos, kurie paraidžiui suvokė Įstatymo reikalavimus. Pasak apaštalo Pauliaus, turime vadovautis slėpininga Dievo išmintimi, kuri yra svetimam šiam pasauliui. Ji atskleidžiama mylintiems Dievą: jiems parengta, „ko akis neregėjo, ko ausis negirdėjo“. Skelbdamas naują mokslą Jėzus išvarto ne tik pinigų keitėjų stalus, bet ir daugelio nusistovėjusias šventumo ir teisumo sampratas. Tačiau drauge jis nenori būti laikomas novatoriumi, atmetančiu visa tai, ką Dievas apreiškė per Įstatymą ir pranašus. Kas paniekintų bent menkiausią iš tų paliepiamų, būtų smerktinas. Jėzaus brėžiamas teisumo kelias žmogaus jėgomis atrodo neįmanomas įvykdyti. Jis primena keturis jo klausytojams gerai žinomus įsakymus ir, nesileisdamas į kazuistines smulkmenas, atskleidžia giliausias žmogaus širdies nuostatas. Polinkis žudyti ar svetimauti (net ir neįgyvendintas iki galo) yra nuodėmės įbrėžtas giliai širdyje.

Yra daugybė būdų žudyti: niekinti, įžeidinėti, užsipulsti, nerodyti pagarbos, šaipytis. Visa tai ugdo žudikišką nuostatą, gali vesti prie atitinkamų veiksmų. Nepakanka vien stengtis užkirsti kelią kito niekinimui. Energiją, eikvojamą šiems negatyviems jausmams, reikia paversti susitaikinimo pastanga, pastebėjus, kad „brolis turi šį tą prieš tave“.

Taip pat svetimavimo atveju nepakanka susilaikyti vien nuo pačių veiksmų, už kuriuos įstatymas numato bausmę. Reikia vengti bet kokio bendradarbiavimo su nuodėme: „Jeigu tavo ranka gundo tave nusidėti, nukirsk ją.“ Svetimavimas kyla iš širdies ir ateina per geidulingą žvilgsnį. Pirmiausia turime žvelgti į kitą žmogų kaip į asmenį, o ne kaip į objektą savo įgeidžiams tenkinti ar, kas dar blogiau, kaip į pasimėgavimo priemonę. Svetimautojas sutrypia giliausią žmogiškąją asmens vertę. Net svetimavimas žvilgsniu yra nuodėmė, nes asmenį verčia

objektu. Jėzaus išpėjimas nepaneigia moters grožio vertybės ir neliepia dengti veido šydu ar gobtuvu. Kiekvienas turi iširti savo širdį ir įvertinti savo žvilgsnio tyrumą.

Tai, ką Jėzus sako apie svetimavimą, tinka ir žmogžudystės, ir priesaikos laužymo atveju. Kitą asmenį paversti savo pykčio objektu reiškia jį nužudyti. Kitą padaryti apgavystės objektu yra reikšmingiau, negu pats priesaikos laužymo faktas. Pirmajame skaitinyje sakoma: „Jei pasirenki, tu pajėgi laikytis įsakymų“ (*Sir* 15, 15). Jei esame dvasiškai budrūs, žinome, kad pornografijos, alkoholio ar narkotikų atžvilgiu turime galią pasirinkti. Ta galia smarkiai susilpnėja įsisenėjusių priklausomybių atveju, tačiau ir tuomet žmogus turi pripažinti, kad kažkada pats pasirinko slidų, žemyn vedantį kelią. Nors mums ir tenka pasiduoti pykčiui, geidulingumui ar apgavystei, vis dėlto turime pripažinti, kad patys žengėme pirmą žingsnį ir dėl savo puolimų esame patys kalti. Todėl esame kviečiami vis iš naujo atgailauti, nors kartais ir manytume, jog nuodėmklausys ir net pats Dievas pavargsta nuo besikartojančių mūsų nuodėmių. Dievo akivaizdoje turime drąsiai stoti akistaton su savimi.

Tarp to, kas sena, ir to, kas nauja, visada egzistuoja įtampa. Naujovė beprasmė vien dėl paties naujumo. Naujų vynmaišių reikia tik tuomet, kai yra jauno vyno. Evangelistas Matas savo „revoliucingai“ skambančias antitezes stato ant seno patikimo pamato. Dieve dera sena ir nauja. Jis yra ne tik žydų, bet ir pagonių Dievas. Evangelistas Matas tiesia tiltą tarp seno žydiškojo paveldo ir krikščionybės naujovės.

Pamokymais apie santuoką ir priesaikas Jėzus nori parodyti, kad reikia išsipareigoti besąlygiškai ir be jokių laiko apribojimų. Pagal raidišką Įstatymo sampratą santuoką ir įžadus galima sulaužyti, jei viena iš sutarties šalių nesilaikytų išsipareigojimų. Jėzus įtvirtina santuokos neišardomumą ir parodo, kad ištikimybė Viešpačiui turi būti išskirtinė. Žmogus nebepriklauso pats sau: jis savo jėgomis „negali nė vieno plauko padaryti balto ar juodo“.

Įstatymas ir laisvė dažnai supriešinami. Žmogus gali paniekinti Dievą ne tik piktnaudžiaudamas laisve, bet ir piktnaudžiaudamas įstatymu. Įstatymas yra „šventas, teisingas ir geras“, tačiau gali tapti mirštamasis (plg. *Rom* 7, 12–13). Tikroji laisvė reiškia „širdies apipjaustymą“. Tik tas, kas įvykdo karališkąjį įstatymą mylėdamas artimą taip kaip save, yra teisingas. Žmonių bendruomenei ir Bažnyčiai nereikia utopinio įstatymų likvidavimo tariamojo humanizmo vardan. Reikia protingų ir teisingų įstatymų, kylančių iš meilės kiekvienam žmogui, siekiant kurti taikingą ir tvarkingą bendruomenę.

ŠVENTUMO KELIAS

7 eilinis sekmadienis (A)

Kun 19, 1–2.17–18; 1 Kor 3, 16–23; Mt 5, 38–48

Liturginių skaitinių tema yra Dievo vaikų šventumas. Jėzus ragina tobulumu būti panašiems į dangiškąjį Tėvą. Jo žodžiuose aidi Kunigų knygos raginimas: „Būkite šventi, nes aš, Viešpats, jūsų Dievas, esu šventas.“ Kunigų knygoje pabrėžiamas Dievo šventumas, išryškinant jo skirtumą nuo nuodėmingo žmogaus. Izraelitai irgi raginami pasišvęsti atsiribojant nuo pagoniškųjų tautų ir vengiant nuodėmės. Senojo Testamento skaitinyje nuskamba taip pat raginimas mylėti artimą. Tiesa, artimo sąvoka čia taikoma tik gentainiams. Tik Jėzus meilę artimui sugretina su meile Dievui ir apibendrina kaip pagrindinę Įstatymo šerdį.

Šventasis Paulius primena korintiečiams, kad kiekvienas krikščionis yra Dievo šventovė, nes jame gyvena Šventoji Dvasia. Esame šventovė, Dievo buvimo vieta. Jei krikščionis gyvena ne pagal jame gyvenančią Dvasią, bus suniokotas vidinės prieštaros: „Kas Dievo šventovę niokoja, tą Dievas suniokos.“ Tai nereiškia, kad Dievas kerštuoja. Jeigu norime išvengti vidinės griūties, turime nesipriešinti Dvasiai, kuri daro mus tobulumu panašius į Dievą. Dvasia pašventina, liudydama: „Viskas jūsų, o jūs patys – Kristaus.“ Taigi tikintysis negali nieko pasilikti sau. Viskas, ką jis turi ir ką gali įgyti, yra Viešpaties nuosavybė.

Evangelijos skaitiniuose tęsiame Kalno pamokslo ištraukas. Jėzus primena Senojo Testamento paliepiamus ir atskleidžia jų reikalavimų ribas. Praėjusį sekmadienį iš šių reikalavimų ryškėjo naujo žmogaus bruožai. Šiandien Jėzus ragina eiti dar toliau – būti tobuliems, „kaip dangiškasis Tėvas yra tobulas“. Komentuodamas Senojo Testamento mokymą apie santykius su artimu, jis išmuša klausytojus iš saugaus apsidraudimo vėžių. Įsakymas „akis už akį ir dantis už dantį“ neleido keršyti neproporcingai. Jėzaus žodžiai, atrodytų, atima iš mūsų teisę pasipriešinti išnaudotojams, atsilyginti skriaudikams, liepia pakęsti mums daromas piktadarības. Norinčiam bylinėtis dėl marškinių Jėzus liepia atiduoti ir apsiaustą. Šie žodžiai sako tikinčiajam, kad iš tikrųjų jam niekas nepriklauso, visas gyvenimas ir jo gėrybės yra malonės dovanos. Mus trikdo taip pat kvietimas tobulumu būti panašiems į dangiškąjį Tėvą. Juk lengva mylėti tuos, kuriems jaučiame natūralų palankumą, tuos, kurie dėkingi už mūsų paslaugas. Tačiau Jėzus perspėja, kad lygiai taip elgiasi ir muitininkai bei pagonys. Idealu būti panašiems į Tėvą, kuris

leidžia savo saulei šviesti tiek blogiesiems, tiek geriešiams. Ši žinia atrodo nereali, tarsi turėtume nepaisyti asmeninių polinkių ir pritarti neteisybei.

Kalno pamokslo reikalavimai ne tik mums, bet ir daugeliui krikščionių kartų atrodė nerealūs, pernelyg aukšti ir atitraukti nuo kasdienybės. Kai kas svarstė, kad jie skiriami tik siekiantiems ypatingo tobulumo, o ne visiems. Tačiau iš tikrųjų Kalno pamokslu Jėzus kreipiasi į visus, ne tik į išrinktuosius. Jėzus nenori uždėti žmogui naujų nepakeliamų naščių ir pasitiki laisva jo valia. Jis pateikia pavyzdžius, kaip žmogaus gyvenimą perkeičia bendrystės su Dievu dovana. Čia neduodami konkretūs receptai visoms gyvenimo situacijoms. Kalno pamokslas panašiai kaip Dievo karalystė yra drauge dovana ir užduotis. Juo krikščionims atskleidžiama kryptis, parodomas tikslas, atkreipiamas dėmesys į nepelnytą Dievo meilės dovaną. Kalno pamokslo reikalavimų įgyvendinimas grindžiamas pirmiausia ne žmogaus pastangomis, bet Dievo malonės dovana.

Reikalaudamas nesipriešinti blogiui Jėzus sugriauna ydingą uždara neapykantos ratą. Jis pats mirtimi ant kryžiaus paliudijo savo žodžio tikrumą. Pats priėmė pieš jį nukreiptą blogį ir meldėsi už savo persekiotojus. Tokia tobula meilė vien žmogaus jėgomis neįmanoma. Ją galėjo įgyvendinti tik Dievo Sūnus, kuris yra įsikūnijusi Dievo meilė.

Gyvūnų prigimtyje neišdildomai įdiegti savigynos ir kovos už būvį instinktai. Įsakymu mylėti priešus Jėzus įsakmiai pabrėžia, kad žmogus yra daugiau, negu instinktų vadovaujamas gyvūnas. Žmogus gali reaguoti ne tik taip, kaip nulemta prigimtyje, bet laisvai. Kristus mus išlaisvino ne tik nuo prigimties instinktų. Tik Jėzaus kryžius gali veiksmingai dildyti neapykantą tarp žmonių, klasių ir tautų. Mylėti priešus reiškia ne tik atleisti jiems, nelinkėti pikto ir nekerštauti. Tai reiškia linkėti jiems gero, pripažinti jų nuopelnus, orumą, atsiliepti į jų poreikius, didžiadvasiškai pagelbėti. Turime jausti gėdą dėl savo širdies kietumo jų atžvilgiu. Turime mylėti priešus, nes Dievas myli ne tik mūsų, bet ir savo priešus. Tai nereiškia, kad jis abejingas blogiui ar neteisybei. Saulės šviesa ir lietus yra Dievo malonė nusidėjėliams. Dievas viliasi, kad jie atsivers patyrę didžiadvasišką meilę.

Priešų meilė netrukdo priešintis neteisingumui ir gintis nuo to. Tačiau tai turi būti daroma be įniršio ir keršto. Bloga, jei mano priešas piktas. Tačiau dar blogiau, kai du tampame pikti. Meilės kiekis pasaulyje yra bendras visos žmonijos gėris.

Popiežius Benediktas XVI

Posinodinis apaštališkasis paraginimas **Verbum Domini**

vyskupams, kunigams, pašvęstiesiems asmenims ir pasauliečiams apie Dievo žodį Bažnyčios gyvenime ir misijoje

(Tęsinys. Pradžia 2010 m. Nr. 22)

ANTROJI DALIS **VERBUM IN ECCLESIA**

*„Visiems, kurie jį priėmė, jis davė galią tapti Dievo vaikais“
(Jn 1, 12)*

DIEVO ŽODIS IR BAŽNYČIA

Bažnyčia priima Dievo žodį

50. Viešpats taria savo žodį, kad jį priimtų tie, kurie kaip tik „per“ Žodį sukurti. „Pas savuosius atėjo“ (Jn 1, 11): žodis mums nėra pirmapradiškai svetimas, kūrinią panorėta kaip artima dieviškajam gyvenimui. Tačiau ketvirtosios Evangelijos prologe kalbama ir apie tai, kad Dievo žodis gali būti atmetas „savųjų“, kurie „jo nepriėmė“ (plg. Jn 1, 11). Nepriimti Žodžio reiškia neklausyti jo balso, nesidaryti panašiam į Logos. O kai žmogus – nors silpnas bei nuodėmingas – atsiveria susitikimui su Kristumi, prasideda radikalus perkeitimas: „Visiems, kurie jį priėmė, jis davė galią tapti Dievo vaikais“ (Jn 1, 12). Priimti Žodį reiškia leisti būti jo ugdomam, Šventosios Dvasios galia daromam panašiam į Kristų, „Tėvo viengimį Sūnų“ (Jn 1, 14). Tai naujos kūrinių pradžia, gimsta naujas kūrinys, nauja tauta. Visi, kurie tiki, tai yra gyvena tikėjimo klusnumu, yra „iš Dievo užgimę“ (Jn 1, 13), tapę dieviškojo gyvenimo dalininkais: *sūnumis Sūnuje* (plg. Gal 4, 5–6; Rom 8, 14–17). Šv. Augustinas labai įtaigiai pakomentuoja šį Jono evangelijos tekstą: „Per Žodį buvai sukurtas, tačiau dabar per Žodį turi būti sukurtas iš naujo“ (174). Čia regime ryškėjantį Bažnyčios veidą, kaip tikrovės, kuri apibrėžiama per kūnu tapusio ir *palapinę tarp mūsų išskleidusio* Dievo Žodžio (plg. Jn 1, 14) priėmimą. Ši Dievo buveinė tarp mūsų, padangtė (plg. Iš 26, 1), kaip pirma-vaizdis pateikta Senajame Testamente, dabar atbaigiama galutiniu Dievo buvimu su žmonėmis Kristuje.

Kristaus nuolatinis buvimas Bažnyčios gyvenime

51. Santykio tarp Kristaus, Dievo Žodžio, ir Bažnyčios nevalia laikyti vien praeities įvykiu, tai gyvas santykis, kuriam pašauktas kiekvienas tikintysis. Juk kalbame

apie Dievo Žodžio buvimą šiandien tarp mūsų: „Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (Mt 28, 20). Popiežius Jonas Paulius II yra pasakęs: „Jėzaus buvimas šalia kiekvienos epochos žmogaus reiškiasi Jo kūne, kuris yra Bažnyčia. Tam Kristus pažadėjo Šventąją Dvasią, kuri išmokys visko, primins, ką Jėzus yra jiems pasakęs (plg. Jn 14, 26), ir taps naujojo gyvenimo versme pasaulyje (plg. Jn 3, 5–8; Rom 8, 1–13)“ (175). Dogminėje konstitucijoje *Dei Verbum* šis slėpinys išreiškiamas biblinėmis jungtvių dialogo sąvokomis: „Taip kitados prabilęs Dievas be perstojo kalbasi su savo mylimojo Sūnaus Sužadėtine. O Šventoji Dvasia, kurios dėka Evangelijos balsas gyvai skamba Bažnyčioje ir per ją – pasaulyje, veda tikinčiuosius į visą tiesą ir gausiau juose pasėja Kristaus žodį (plg. Kol 3, 16)“ (176).

Kristaus Sužadėtinė, klausymosi mokytoja, ir šiandien kupina tikėjimo kartoja: „Kalbėk, o Viešpatie, tavo Bažnyčia klausosi“ (177). Todėl dogminė konstitucija apie Dievo apreiškimą *Dei Verbum* pradedama žodžiais: „Dievo žodį Šventasis Sinodas pagarbiai išklauso ir su pasitikėjimu skelbia...“ (178). Tai išties dinaminis Bažnyčios gyvenimo apibrėžimas: „Šiais žodžiais Susirinkimas atkreipia dėmesį į esminį Bažnyčios aspektą: ji yra Dievo žodžio besiklausanti ir jį skelbianti bendruomenė. Bažnyčia gyvena ne savimi, bet Evangelija ir savo kelyje iš Evangelijos nuolat semiasi gairių. Kiekvienas krikščionis turėtų į tai atsižvelgti ir taikyti sau: tikrai tas, kuris pirmiausia pats klausosi Dievo žodžio, galės paskui jį ir skelbti“ (179). Skelbiamame bei girdimame Dievo žodyje ir sakramentuose Jėzus šiandien, čia ir dabar, kiekvienam sako: „Aš esu tavo, aš dovanuju save tau“, idant žmogus galėtų jį priimti, jam atsakyti ir savo ruožtu ištarti: „Aš esu tavo“ (180). Tad Bažnyčia iškyla aikštėn kaip aplinka, kurioje iš malonės galime patirti tai, kas skelbiama šv. Jono evangelijos prologe: „Visiems, kurie jį priėmė, jis davė galią tapti Dievo vaikais“ (Jn 1, 12).

LITURGIJA – PIRMUTINĖ DIEVO ŽODŽIO VIETA

Dievo žodis šventojoje liturgijoje

52. Laikant Bažnyčią „*Dievo žodžio namais*“ (181), žvilgsnį pirmiausia reikia kreipti į šventąją liturgiją. Ji iš tiesų yra pirmutinė aplinka, kurioje Dievas kreipiasi į mus mūsų gyvenimo dabartyje – kreipiasi į savo besiklausančią ir atsiliepančią tautą. Kiekvienas liturginis vyksmas iš prigimties persmelktas Šventojo Rašto. Konstitucijoje *Sacro-sanctum Concilium* teigiama: „Liturginėse apeigose labai svarbi vieta tenka Šventajam Raštui. Juk iš jo imami ir paskui pamoksle aiškinami skaitiniai, giedamos psalmės; jo įkvėpimu ir paakinimu radosi įvairių maldų ir liturginių giesmių; juo remiasi veiksmų ir ženklų reikšmė“ (182). Negana to, pats Kristus „yra savo žodyje, nes pats kalba,

kai Bažnyčioje skaitomas „Šventasis Raštas“ (183). Juk „liturginis šventimas virsta nepertraukiamu, pilnatvišku ir veiksmingu Dievo žodžio skelbimu. Liturgijoje nuolat skelbiamas Dievo žodis Šventosios Dvasios galia visada yra gyvas ir veiksmingas ir taip liudija visada veiklią Tėvo meilę žmonėms“ (184). Bažnyčia visais laikais suvokė, kad liturginiame vyksme Dievo žodį visada lydi vidinis Šventosios Dvasios veikimas tikinčiųjų širdyse. Juk kaip tik Globėjos dėka „Dievo žodis tampa liturginio vyksmo pamatu, gyvenimo norma ir atrama. Ta pati Šventoji Dvasia <...> kiekvieną širdyje moko, kas visai tikinčiųjų bendruomenei pasakoma skelbiant Dievo žodį, ir, stiprindama visų vienybę, sykiu skatina charizmų įvairovę ir daugialypišką veiklą“ (185).

Tad privalu suvokti esminę liturginio vyksmo reikšmę Dievo žodžiui suprasti ir juo gyventi. Tam tikra prasme *tikėjimo hermeneutika Šventojo Rašto atžvilgiu visada turėtų remtis liturgija*, kur Dievo žodis švenčiamas kaip aktualus ir gyvas: „Tad liturgijoje Bažnyčia ištikima būdai, koku šventuosius raštus skaitė ir aiškino Kristus, raginęs gvildinti visą Raštą remiantis įvykio, kuriuo Jis pats yra, *šiandien*“ (186).

Čia atsiskleidžia išmintinga pedagogika Bažnyčios, skelbiančios ir besiklausančios Šventojo Rašto liturginių metų ritmu. Dievo žodis per laiką taip nusidriekia pirmiausia švenčiant Eucharistiją ir Valandų liturgiją. Spindintis visumos centras yra Velykų slėpinys, su kuriu susiję visi sakramentiškai sudabartinami Kristaus ir išganymo istorijos slėpiniai: „Taip minėdama atpirkimo slėpinius, Bažnyčia juos tarsi pakartoja, kad tikintieji, juose dalyvaudami, semtūsi iš atveriamo Viešpaties galybės bei nuopelnų lobyno ir būtų pripildyti išganymo malonės“ (187). Todėl Bažnyčios ganytojus ir pastoracijos darbuotojus raginu rūpintis, kad visi tikintieji būtų pamokyti suvokti giliają liturgijoje per metus besiskleidžiančio ir mums pagrindinius mūsų tikėjimo slėpinius atveriančio Dievo žodžio prasmę. Nuo to priklauso ir tai, ar prie Šventojo Rašto bus deramai artinamasi.

Šventasis Raštas ir sakramentai

53. Nagrinėdamas liturgijos reikšmės Dievo žodžiui suprasti temą, Vyskupų sinodas pabrėžė ir Šventojo Rašto bei sakramentinio veiksmo ryšį. Labai pageidautina ir Bažnyčios pastoracinėje veikloje, ir teologijos studijose pagilinti žodžio ir sakramento ryšį (188). „Žodžio liturgija yra esminis bet kurio Bažnyčios sakramento šventimo elementas“ (189), tačiau pastoracinėje praktikoje tikintieji ne visada suvokia tą santykį bei gesto ir žodžio vienybę. „*Kunigams ir diakonams*, ypač teikiant sakramentus, dera iškelti aikštėn sakramento ir žodžio vienybę Bažnyčios tarnyboje“ (190). Kaip žodžio ir sakra-

mentinio veiksmo santykis liturginiu pavidalu aikštėn iškyla Dievo veikimas istorijoje per paties žodžio *performatyvų pobūdį*. Juk išganymo istorijoje nėra atskirties tarp to, ką Dievas *sako*, ir to, ką jis *daro*; jo žodis yra gyvas ir veiksmingas (plg. *Žyd* 4, 12), kaip rodo jau hebrajiško žodžio *dabar* reikšmė. Mokant Dievo tautą atrasti liturgijoje Dievo žodžio performatyvų pobūdį, jai sykiu padedama suvokti Dievo veikimą išganymo istorijoje ir asmeniniame kiekvieno jos dalyvio gyvenime.

Dievo žodis ir Eucharistija

54. Kas buvo bendrai pasakyta apie žodžio ir sakramento santykį, įgauna dar gilesnę prasmę kalbant apie Eucharistijos šventimą. Vidinė žodžio ir Eucharistijos vienybė šaknijasi Rašto liudijime (plg. *Jn* 6; *Lk* 24), paliudyta Bažnyčios tėvų ir patvirtinta Vatikano II Susirinkimo (191). Čia prisimintina didžioji Jėzaus kalba apie gyvybės duoną Kafarnaumo sinagogoje (plg. *Jn* 6, 22–59), jos foną sudaro Mozės ir Jėzaus sugretinimas – vienas kalbėjo su Dievu veidas į veidą (plg. *Iš* 33, 11), kitas atskleidė Dievą (plg. *Jn* 1, 18). Kalba apie duoną primena Dievo dovaną, ją Mozė savo tautai dykumoje gavo kaip maną, kuri iš tikrųjų yra Tora, gyvybę teikiantis Dievo žodis (plg. *Ps* 119; *Pat* 9, 5). Jėzus išpildo savimi seną provaizdį: „Dievo duona nužengia iš dangaus ir duoda pasauliui gyvybę. <...> Aš esu gyvybės duona“ (*Jn* 6, 33–35). „Įstatymas tapo asmeniu. Susitikdami su Jėzumi, maitinamės, taip sakant, pačiu gyvuoju Dievu, tikrai valgome *dangaus duoną*“ (192). Kafarnaumo kalboje Jono evangelijos prologas pagilinamas: *Logos* ten tampa kūnu, o čia šis kūnas virsta „*duona*“, atiduodama „už pasaulio gyvybę“ (plg. *Jn* 6, 51), darant užuominą į Jėzaus savęs dovanojimą kryžiaus slėpinyje, kurį patvirtina žodžiai apie kraują, jo duodamą „*gerti*“ (plg. *Jn* 6, 53). Štai taip Eucharistijos slėpinyje aikštėn iškyla tai, kas yra tikroji mana, tikroji dangaus duona – būtent kūnu tapęs Dievo *Logos*, atidavęs save už mus Velykų slėpinyje.

Luko pasakojimas apie mokinius iš Emauso įgalina toliau apmąstyti ryšį tarp žodžio klausymosi ir duonos laužimo (plg. *Lk* 24, 13–35). Šabo dieną Jėzus prie jų prisiartinio, išgirdo žodžius, kuriais jie reiškė savo nusivylimą, ir tapo jų bendrakeleiviu: „Jis aiškino jiems, kas visuose Raštuose apie jį pasakyta“ (24, 27). Lydimi bendrakeleivio, kuris netikėtai pasirodė taip gerai pažįstantis jų gyvenimą, abu mokiniai ima žiūrėti į Raštus kitomis akimis. Kas nutiko anomis dienomis, laikoma nebe žlugimu, bet įvykdymu ir nauja pradžia. Tačiau ir tų žodžių abiem mokiniams, regis, dar nepakanka. Tik Jėzui paėmus duoną, sukalbėjus palaiminimą, laužant ir duodant ją mokiniams, „jų akys atsivėrė, ir jie pažino Jėzų“ (24, 31), pasakojama Luko evangelijoje; iki tol „jų akys buvo lyg migla aptrauktos, ir jie nepažino jo“ (24,

16). Jėzus iš pradžių per žodį, paskui per duonos laužimo veiksmą leido mokiniams save pažinti, ir dabar jie gali naujaip dar kartą pajusti, ką prieš tai su juo jau išgyveno: „Argi mūsų širdys nebuvo užsidegusios, kai jis kelyje mums kalbėjo ir atvėrė Raštų prasmę?“ (24, 32).

55. Šie pasakojimai rodo, kad pats Raštas skatina suvokti savo neišardomą ryšį su Eucharistija. „Pravartu niekada neišleisti iš akių, kad Bažnyčios liturgijoje skaitomas ir skelbiamas Dievo žodis tiesiai kreipia į savo tikslą, sandoros auką ir *malonės* puotą, tai yra į Eucharistiją“ (193). Žodis ir Eucharistija taip neatsiejami, kad vienas be kito negali būti suprantami: Dievo žodis Eucharistiniame vyksme tampa Kūnu. Eucharistija atveria mus Šventojo Rašto supratimui, lygiai kaip Šventasis Raštas savo ruožtu apšviečia ir paaiškina Eucharistijos slėpinį. Iš tiesų, nepripažįstant Viešpaties realaus buvimo Eucharistijoje, Šventojo Rašto supratimas lieka netobulas. Todėl „Bažnyčia nuo pradžių vienodai, nors ir ne tokiu pačiu kultu, gerbė Dievo žodį bei Eucharistiją ir tokios pagarbos troško bei reikalavo visur ir visada. Paakinta savo Steigėjo pavyzdžio, ji nepaliaujamai švenčia jo Velykų slėpinį, susirinkdama skaityti, „kas visuose Raštuose apie jį pasakyta“ (Lk 24, 27), ir Viešpaties atminimo ir kitų sakramentų šventimu aktualizuodama išganymo darbą“ (194).

Žodžio sakramentiškumas

56. Aptarę Dievo žodžio performatyvų pobūdį sakramentiniame vyksme ir geriau pažinę žodžio ir Eucharistijos ryšį, dabar galime imtis svarbios temos, iškilusios Sinodo asamblėjoje ir susijusios su *Žodžio sakramentiškumu* (195). Čia naudinga priminti, kad jau popiežius Jonas Paulius II atkreipė dėmesį į „sakramentinį Apreiškimo pobūdį“ ir pirmiausia į „eucharistinį ženklą“, kur „neišardoma pačios tikrovės ir ženklo vienovė leidžia suvokti šio slėpinio gelmes“ (196). Iš to suprantame, kad Dievo žodžio sakramentiškumo išta-ka yra įsikūnijimo slėpinys: „Žodis tapo kūnu“ (Jn 1, 14), apreikštojo slėpinio tikrovė siūlosi mums Sūnaus „kūne“. Dievo žodį tikėjimui apčiuopiamą daro žmogiškųjų žodžių ir gestų „ženkliai“. Tad tikėjimas Dievo žodį pažįsta, priimdamas gestus ir žodžius, per kuriuos rodomi pats Dievas. Todėl sakramentinis Apreiškimo horizontas nurodo išganymo istorijos būdą, kaip į laiką ir erdvę įžengia Dievas, tapdamas žmogaus, pašaukto tikėjimu priimti jo dovaną, pašnekovu.

Tad Žodžio sakramentiškumą galima suprasti panašiai kaip Kristaus realų buvimą pašventintų duonos ir vyno pavidalais (197). Žengdami prie altoriaus ir dalyvaudami Eucharistiniame pokylyje, realiai priimame Kristaus kūną ir kraują. Dievo žodis liturginio šventimo metu skelbiamas suvokiant, kad jame yra ir į mus, idant būtų

priimtas, kreipiasi pats Kristus (198). Šv. Jeronimas taip rašo apie nuostatą, kurios turėtume laikytis Eucharistijos ir Dievo žodžio atžvilgiu: „Skaitome Šventąjį Raštą. Manau, kad Evangelija yra Kristaus kūnas; manau, kad Šventasis Raštas yra jo mokymas. Ir kai jis sako: *kas nevalgo mano kūno ir negeria mano kraujo* (plg. Jn 6, 53), tai šiuos žodžius galima suprasti ir kaip [eucharistinį] Slėpinį, tačiau Rašto žodžiai, Dievo mokymas, irgi yra tikras Kristaus kūnas ir kraujas. Kai artinamės prie Eucharistijos ir bent vienas gabalėlis nukrinta ant žemės, manome, jog esame pražuvę. Jei klausydami Dievo žodžio, kai Kristaus kūnas ir kraujas lašinami mums į ausį, galvojame apie ką nors kita, – koks didelis pavojus mums iškyla!“ (199). Kristus, realiai esantis duonos ir vyno pavidalais, analogiškai esti ir liturgijoje skelbiamame Žodyje. Todėl, siekiant geriau suvokti Apreiškimo slėpinio, vykdomo „artimai tarpusavyje susijusiais veiksmais ir žodžiais“, vieningumą (200), tikinčiųjų dvasinio gyvenimo ir Bažnyčios pastoracinės veiklos labai naudinga pagilinti Žodžio sakramentiškumo pajautą.

Šventasis Raštas ir šventųjų Mišių skaitiniai

57. Pabrėždamas žodžio ir Eucharistijos sąsają, Sinodas pagrįstai norėjo atkreipti dėmesį ir į kelis liturgijos šventimo aspektus, susijusius su Žodžio tarnyste. Pirmiausia norėčiau paminėti šventųjų Mišių skaitinių reikšmę. Vatikano II Susirinkimo pageidauta reforma (201) davė vaisių, praturtindama prieitį prie Šventojo Rašto, kuris dabar siūlomas gausiai, pirmiausia sekmadienio liturgijoje. Dabartinėje struktūroje dažnai pateikiami svarbiausi Rašto tekstai ir, be to, per skaitinių iš Senojo ir Naujojo Testamento koreliaciją, „kurios centras yra Kristus ir jo Velykų slėpinys“ (202), skatinama suvokti dieviškojo plano vienovę. Kelių išliekančių sunkumų, trukdančių išvysti skaitinių iš abiejų Testamentų sąsają, derėtų imtis kanoninio aiškinimo šviesoje, vadinasi, visos Biblijos vidinio vieningumo aspektu. Prireikus kompetentingi organai gali pasirūpinti, kad būtų paskelbti paaiškinimai, padedantys suprasti numatytų šv. Mišių skaitinių ryšį. Pastarieji, numatomi dienos liturgijos, liturginio susirinkimo metu pagarsintini visi. Iškilusius kitus sunkumus ir problemas reikėtų pateikti Dieviškojo kulto ir sakramentų drausmės kongregacijai.

Be to, nevalia užmiršti, kad dabartiniai lotyniškųjų apeigų šv. Mišių skaitiniai reikšmingi ir ekumeniškai, nes vartojami ir branginami konfesijų, kurių su Katalikų Bažnyčia dar nesieja visiškos bendrystės ryšys. Kitaip šv. Mišių skaitinių problema iškyla Rytų katalikų Bažnyčių liturgijose; Sinodas prašo tai „autoritetingai išnagrinėti“ (203) atsižvelgus į atitinkamų Bažnyčių *sui iuris* tradiciją bei kompetenciją, taip pat neišleidžiant iš akių ekumeninio konteksto.

Žodžio skelbimas ir lektorius tarnyba

58. Jau Sinodo asamblėja apie Eucharistiją reikalavo labiau rūpintis Dievo žodžio skelbimu (204). Kaip žinoma, Evangelija skelbiama kunigo arba diakono, lotyniškojoje tradicijoje pirmą ir antrą skaitinį skaito tam paskirtas lektorius, vyras arba moteris. Čia norėčiau pakartoti žodžius Sinodo tėvų, ir šia proga pabrėžusių būtinybę prideramai ugdyti (205) asmenis, per liturgijos šventimą atliekančius lektorius *munus* (206), ir ypač rūpintis lektorius tarnyba, kuri lotyniškosiose apeigose, kaip tokia, tenka pasauliečiams. Lektoriai, kuriems ta užduotis patikėta, net ir nepaskirti lektorius tarnybai privalo būti tinkami ir gerai parengti. Jų rengimas turėtų būti ir biblinis, ir liturginis, ir techninis: „Bibliniu ugdymu siektina, kad lektoriai suvoktų skaitinių kontekstą ir galėtų tikėjimo šviesoje suprasti apreikštosios žinios pagrindines ištaras. Liturginiu ugdymu lektoriai supažindintini su Žodžio liturgijos prasme bei struktūra ir koks yra santykis tarp Žodžio liturgijos ir Eucharistijos liturgijos. Techniniu rengimu lektoriai mokyтини meno viešai skaityti ir savo balsu, ir naudojantis šiuolaikine garso aparatūra“ (207).

Homilijos reikšmė

59. Dievo tautos nariai „turi skirtingas užduotis ir pareigas Dievo žodžio atžvilgiu. Klausytis Dievo žodžio ir jį apmąstyti yra visų tikinčiųjų užduotis, o teisė Dievo žodį aiškinti tenka tiems, kurie šventimų galia yra gavę mokyimo užduotį, tiems, kuriems patikėta vykdyti šią tarnybą“ (208), tai yra vyskupams, kunigams ir diakonams. Todėl suprantama, kodėl Sinodas skyrė dėmesio homilijos temai. Jau posinodiniame apaštališkajame paraginyje *Sacramentum caritatis* priminiau: „Suvokiant Dievo žodžio reikšmę, būtina gerinti homilijos kokybę. Ji yra *liturginio vyksmo dalis*; jos paskirtis skatinti geriau suprasti Dievo žodį bei padaryti jį veiksmingesnį tikinčiųjų gyvenime“ (209). Homilija aktualizuojama Rašto žinia, kuria tikintieji akinami atrasti Dievo žodžio buvimą ir veikimą savo šiandiniame gyvenime. Rengdama bendruomenę Tikėjimo išpažinimui, visuotinei maldai ir Eucharistijos liturgijai, homilija turi padėti suprasti švenčiamą slėpinį ir kviesti misijon. Vadinas, tiems, kuriems jų ypatingos tarnybos galia pavesta sakyti pamokslus, privalo tikrai nuoširdžiai vykdyti šią užduotį. Vengtina bendrų ir abstrakčių pamokslų, užtemdančių Dievo žodžio paprastumą, taip pat Beverčių nukrypimų, keliančių pavojų tikinčiųjų dėmesį labiau patraukti į pamokslininką nei į Evangelijos žinios šerdį. Tikintiesiems turėtų būti aki-vaizdu, kad pamokslininkui rūpi parodyti Kristų, kuris turėtų būti kiekvieno pamokslo centras. Todėl pamokslininkams privalo uoliai skaityti ir atsidėjus studijuoti šventuosius tekstus (210); kad pamokslą pasakytų įtikinamai ir aistringai, rengtis jam apmąstant ir meldžiantis.

Sinodo asamblėja paragino turėti prieš akis šiuos klausimus: „Ką sako skelbiami skaitiniai? Ką jie sako man asmeniškai? Ką man pasakyti bendruomenei atsižvelgiant į jos konkrečią situaciją?“ (211). Pamokslininkas turi leisti būti „pirmas užkalbinamas Dievo žodžio, kurį jis skelbia“ (212), nes, pasak šv. Augustino, „kas Dievo žodį skelbia išoriškai ir neįsiklausydamas į savo giliausią vidų, tas tikrai neduos vaisių“ (213). Ypatingas dėmesys skirtinas sekmadienių ir šventadienių pamokslams, tačiau ir savaitės dienomis per Mišias *cum populo* neatsisakytina, kur įmanoma, pateikti glaustų, situaciją atitinkančių apmąstymų, padedančių tikintiesiems išgirstą Dievo žodį priimti ir padaryti vaisingą.

Homiletikos vadovo tikslingumas

60. Tinkamai pamokslauti remiantis šv. Mišių skaitiniais tikrai yra puoselėtinas menas. Pratęsdamas anks-tesnio Sinodo reikalavimus (214), prašau kompetentingos valdžios analogiškai *Eucharistijos santraukai* (215) parengti įrankius bei pagalbines priemones, galinčias tarnautojams padėti kuo geriau atlikti savo užduotį, – pavyzdžiui, homiletikos vadovą, kuris padėtų pamokslininkams geriau pasirėngti šiai užduočiai. Šv. Jeronimas mums taip pat primena, kad pamokslą nuolatos turi lydėti liudijimas savo gyvenimu: „Tavo veiksmai neturi prieštarauti tavo žodžiams, kad nenu-tiktų taip, kad tau pamokslaujant Bažnyčioje kažkas tavo gelmėje svarstyty, o kodėl tu pats taip nesielgi. <...> Kristaus kunigo dvasia ir žodis turi sutarti“ (216).

Dievo žodis, Sutaikinimas ir Ligonų patepimas

61. Santykio tarp Dievo žodžio ir sakramentų centras neabejotinai yra Eucharistija, tačiau Šventojo Rašto reikšmę pravartu pabrėžti ir kituose sakramentuose, ypač gydymo, – Sutaikinimo, arba Atgailos, ir Ligonų patepimo. Dėmesys sąsajai su Šventuoju Raštu šiuose sakramentuose dažnai per menkas. Tuo tarpu jam čia skirtina priderama vieta. Niekada nevalia užmiršti, kad „Dievo žodis yra Sutaikinimo žodis, nes Dievas jame sutaikino su savimi viską (plg. 2 Kor 5, 18–20; Ef 1, 10). Jėzuje įsikūnijusiu gailestingu Dievo atleidimu nusidėjęs vėl pastatomas ant kojų“ (217). „Dievo žodis apšviečia tikintįjį, kad jis pažintų nuodėmes, kviečia jį pasitaisyti ir pasitikėti Dievo gailestingumu“ (218). Sutaikomajai Dievo žodžio galiai padidinti siūlytina, kad penitentas išpažinčiai ruoštųsi apmąstydamas tinkamą Šventojo Rašto ištrauką ir apmąstymus pradėtų biblinio paraginimo perskaitymu ar išklausymu, kaip yra numatyta atitinkamos apeigose. Pageidautina, kad sužadinto gailėsčio pabaigoje penitentas sukaltėtų apeigų numatytą maldą, „sukurta pagal Šventojo Rašto žodžius“ (219). Jei įmanoma, pageidautina, kad tam tikrais metų laikotarpiais ar

tada, kai siūlosi proga, kelių penitentų individuali išpažintis, tinkamai paisant įvairių liturginių tradicijų, vyktų per apeigyno numatytas susitaikinimo pamaldas, kuriose Žodžio liturgijai, parenkant tinkamus skaitinius, būtų galima skirti daug vietos.

Ir Ligonų patepimo sakramento atžvilgiu nevalia užmiršti, jog „gydomoji Dievo žodžio galia gyvai ragina klausytoją nuolatos asmeniškai atsiversti“ (220). Šventajame Rašte yra daugybė paguodos, sustiprinimo ir išgydymo, įsikišus Dievui, pavyzdžių. Ypač minėtinas Jėzaus artumas kenčiantiesiems ir tai, kad jis pats, įsikūnijęs Dievo žodis, prisiėmė mūsų skausmus, kentėjo iš meilės žmogui ir taip įprasmino ligą ir mirtį. Parapijose ir ligoninėse Ligonų patepimo sakramentas, jei leidžia aplinkybės, švęstinas bendruomeniškai. Tokiomis progomis Žodžio liturgijai skirtina daug dėmesio, o sergantiems tikintiesiems padėtina išgyventi savo kančias tikėjimu, vienijantis su atperkama Kristaus, išlaisvinančio iš blogio, auka.

Nuorodos

- (174) *In Iohannis Evangelium Tractatus I*, 12: PL 35, 1385.
- (175) Enciklika *Veritatis splendor* (1993 08 06), 25: AAS 85 (1993), 1153.
- (176) Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija apie Dievo apreiškimą *Dei Verbum*, 8.
- (177) *Relatio post disceptationem*, 11.
- (178) Nr. 1.
- (179) Benediktas XVI. Kreipimasis į tarptautinio kongreso „Šventasis Raštas Bažnyčios gyvenime“ (2005 09 16) dalyvius: AAS 97 (2005), 956.
- (180) *Relatio post disceptationem*, 10.
- (181) Baigiamoji žinia, III.
- (182) Vatikano II Susirinkimas. Konstitucija apie šventąją liturgiją *Sacrosanctum Concilium*, 24.
- (183) Ten pat, 7.
- (184) Šventųjų Mišių skaitiniai, Pastoracinis įvadas, 4.
- (185) Ten pat, 7.
- (186) Ten pat, 3; plg. *Lk* 4, 16–21; 24, 25–35. 44–49.
- (187) Vatikano II Susirinkimas. Konstitucija apie šventąją liturgiją *Sacrosanctum Concilium*, 102.
- (188) Plg. Benediktas XVI. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Sacramentum caritatis* (2007 02 22), 44–45: AAS 99 (2007), 139–141.
- (189) Popiežiškoji Biblijos komisija. Biblijos aiškinimas Bažnyčioje (1993 04 15), IV, C, 1: *Ench. Vat.* 13, Nr. 3123.
- (190) Ten pat, III, B, 3: *Ench. Vat.*, Nr. 3056.
- (191) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Konstitucija apie šventąją liturgiją *Sacrosanctum Concilium*, 48.51.56; Dogminė konstitucija apie Dievo apreiškimą *Dei Verbum*, 21.26; Dekretas dėl Bažnyčios misijinės veiklos *Ad gentes*, 6.15; Dekretas dėl kunigų gyvenimo ir tarnybos *Presbyterorum ordinis*, 18; Dekretas dėl vienuoliškojo gyvenimo tinkamo atnaujinimo *Perfectae caritatis*, 6. Didžiojoje Bažnyčios tradicijoje aptinkame tokių reikšmingų ištarų kaip: „*Corpus Christi intelligitur etiam <...> Sriptura Dei*“ („Kristaus kūnu laikomas ir Dievo Raštas“): Waltramus. *De unitate Ecclesiae conservanda*, 1, 14: ed. W. Schwenkenbecher (Hrsg.), Hannoverae 1883, p. 33; „Viešpaties kūnas yra tikrasis maistas, o jo kraujas – tikrasis gėrimas; tai tikrasis gėris, duotas mums šiame gyvenime, – valgyti jo kūną ir gerti jo kraują ne tik per Eucharistiją, bet ir skaitant Šventąjį Raštą. Juk Dievo žodis yra tikrasis maistas ir tikrasis gėrimas, kurių gaunama iš Rašto pažinimo“: Jeronimas. *Commentarius in Ecclesiasten*, III: PL 23, 1092A.
- (192) J. Ratzinger (Benediktas XVI). *Jesus von Nazareth*. Freiburg i. Br., 2007, p. 312.
- (193) Šventųjų Mišių skaitiniai, Pastoracinis įvadas, 10.
- (194) Ten pat.
- (195) Plg. *Propositio* 7.
- (196) Enciklika *Fides et ratio* (1998 09 14), 13: AAS 91 (1999), 16.
- (197) Plg. Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1373–1374.
- (198) Plg. Konstitucija apie šventąją liturgiją *Sacrosanctum Concilium*, 7.
- (199) *In Psalmum 147*: CCL 78, 337–338.
- (200) Dogminė konstitucija apie Dievo apreiškimą *Dei Verbum*, 2.
- (201) Plg. Konstitucija apie šventąją liturgiją *Sacrosanctum Concilium*, 107–108.
- (202) Šventųjų Mišių skaitiniai, Pastoracinis įvadas, 66.
- (203) *Propositio* 16.
- (204) Plg. Benediktas XVI. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Sacramentum caritatis* (2007 02 22), 45: AAS 99 (2007), 140–141.
- (205) Plg. *Propositio* 14.
- (206) Plg. Kanonų teisės kodeksas, kan. 230 § 2; kan. 204 § 1.
- (207) Šventųjų Mišių skaitiniai, Pastoracinis įvadas, 55.
- (208) Ten pat, 8.
- (209) 46: AAS 99 (2007), 141.
- (210) Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija apie Dievo apreiškimą *Dei Verbum*, 25.
- (211) *Propositio* 15.
- (212) Ten pat.
- (213) *Sermo* 179, 1: PL 38, 966.
- (214) Plg. Benediktas XVI. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Sacramentum caritatis* (2007 02 22), 93: AAS 99 (2007), 177.
- (215) Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacija. *Compendium eucharisticum* (2009 03 25). Città del Vaticano 2009.
- (216) *Epistula* 57, 7: CSEL 54, 426–427.
- (217) *Propositio* 8.
- (218) Atgailos apeigos, 17.
- (219) Ten pat, 19.
- (220) *Propositio* 8.

(Tęsinys kitame numeryje)

Krikščionių vienybės keliai

(KAP) Sausio 19 d. bendrosios audien-
cijos metu Benediktas XVI sakė, kad
krikščioniškosioms Bažnyčioms eu-
charistinė bendrystė dar tolimesnė. Pa-
sak popiežiaus, Eucharistijos šven-
timas išreiškia pilnutinę tikinčiųjų
bendrystę su Kristumi ir tarpusavyje.
Iš Apaštalų darbų galime spręsti, kad
ankstyvojoje Bažnyčioje kasdienė
Eucharistija buvo krikščionių gyve-
nimo dalis. Popiežius apgailestavo,
jog esame dar toli nuo tos vienybės,
kurios meldė Kristus. Jis ragino su-
siskaldžiusius krikščionis bendrai
įsitraukti į socialinę veiklą. Greta
duonos laužymo, Šventasis Tėvas
išvardijo tris ekumeninio judėjimo
gaires: bendrą tikėjimo išpažinimą,
artimo meilę ir bendrą maldą. Pa-
sak popiežiaus, ypač svarbu išpar-
eigoti socialinėje veikloje, puoselėti
artimo meilę ir teisingumą. Tikėjimo
išpažinimu perteiktas apaštalų mo-
kymas yra pamatas, ant kurio stovi
visi krikščionys. Krikščionys taip pat
turi puoselėti maldą, ypač *Tėve mūsų*,
kuri parodo, kad visi esame Kristaus
broliai ir seserys. Pasak popiežiaus,
šie dalykai, paliudyti Apaštalų dar-
buose ir išgyventi ankstyvojoje krikš-
čionių bendruomenėje, ir šiandien
krikščionims yra vienybės šulai.

Sausio 18 d. *L'Osservatore Romano*
dienraščio puslapiuose paskelbta
Popiežiškosios krikščionių vieny-
bės tarybos pirmininko kardinolo
Kurto Kocho žinia, pradedant Mal-
dų už krikščionių vienybę savaitę.
Pasak jo, bendra malda už perse-
kiojamus krikščionis yra svarbus
indėlis į ekumenizmą. Iš šiandienos
kankinių kraujo gali kilti visiškos
vienybės sėkla. Kardinolas atkreipia
dėmesį, kad šiandien krikščionybė
pasauliniu mastu yra labiausiai per-
sekiojama religija. Krikščionys su-
daro 80 nuošimčių visų dėl tikėjimo
vykdomo diskriminavimo ir smur-
to aukų. 2008 m. diskriminavimą ir
smurtą patyrė 230 mln. iš 2,2 mili-

jardo krikščionių. Popiežiškosios
krikščionių tarybos pirmininkas
yra provokacija visoms Bažnyčioms
ir reikalauja solidarumo. Krikščio-
nys turi kartu kelti į viešumą reli-
gijos laisvės ir žmogaus teisių pa-
žeidimus. Taip gali kilti „kankinių
ekumenizmas“. Pasak kardinolo
K. Kocho, krikščionių vienybė nėra
galutinis taškas, bet tikėtino Evan-
gelijos skelbimo sąlyga.

Komentuoti lytinių piktnaudžiavimų tyrimai Airijoje

(KAP) Sausio 19 d. Vatikano atstovas
žiniasklaidai kun. Federico Lom-
bardi SJ per Vatikano radiją paneigė
Airijos žiniasklaidos teiginius, esą
Bažnyčia norėjusi sutrukdyti bausti
kunigus pedofilus. Pasak jo, Airijos
visuomenės televizijoje RTE sausio
17 d. paskelbtas anuometinio nun-
cijaus Dubline arkivyskupo Luciano
Storero 1997 m. laiškas buvo netin-
kamai suprastas. Šiuo laišku Vati-
kanas ragino airių vyskupus lytinio
piktnaudžiavimo atvejais tiksliai lai-
kytis bažnytinės teisės normų. Laiš-
kas pasirodė po to, kai Airijos vys-
kupų konferencija 1996 m. paskelbė
sugriežtintas priemones siekiant ne-
pilnamečių apsaugos ir perduodant
policijai pagrįstus įtarimus dėl lytinio
piktnaudžiavimo. Kun. F. Lombardi
pabrėžė, kad nuo 2001 m. dvasinin-
kijos lytinio piktnaudžiavimo atvejai
nagrinėjami nebe Dvasininkijos, bet
Tikėjimo mokymo kongregacijoje, o
bažnytinės teisės normos aiškiai su-
griežtintos.

Televizijos laidoje buvo akcentuota,
jog anuometinis Tikėjimo mokymo
kongregacijos prefektas kardinolas
J. Ratzingeris, netgi įveikdamas kai
kurių kardinolų pasipriešinimą,
reikalavo koordinuoto atsako į ly-
tinio piktnaudžiavimo atvejus. Be-
nedikto XVI nuostatos sprendžiant
lytinio piktnaudžiavimo problemas
laidoje buvo nušviestos teigiamai.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

vysk. Gintaras Grušas
kun. Ričardas Doveika

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 770 egz.

ISSN 1392-6098

© 2011, „Bažnyčios žinios“